

Job

Ang Matarong nga Kabuhi ni Job

¹ May isa ka tawo nga nagaestar sa duta sang Uz nga ang iya ngalan si Job. Matarong kag wala sing kasawayan ang iya kabuhi. Nagatahod siya sa Dios kag nagalikaw sa paghimo sang malain.

² May pito siya ka anak nga lalaki kag tatlo ka babayi.

³ May 7,000 siya ka karnero, 3,000 ka camel, 500 ka paris sang mga baka, kag 500 ka donkey nga babayi. May madamo man siya nga mga suluguon. Siya ang pinakamanggaranon sa tanan nga tawo sa east *sang Israel*.

⁴ Kinabatasan na sang iya mga anak nga lalaki ang pagbulos-bulos hiwat sang punsyon sa ila mga balay kag ginaimbitar nila ang ila tatlo ka utod nga babayi sa pagtambong.

⁵ Kada tapos sang punsyon, nagahalad gid si Job para matinluan ang iya mga anak. Aga pa siya nagabugtaw kag nagahalad sang mga halad nga ginusunog para sa tagsa niya ka anak kay nagahunahuna siya nga basi nakasala ang iya mga anak kag nakahambal sang malain kontra sa Dios sa ila tagipusuon. Amo ina permi ang ginahimo ni Job.

Ang Una nga Pagtilaw kay Job

⁶ Isa ka adlaw, nagtipon ang mga anghel* sa presensya sang GINOO, kag nag-upod sa ila si Satanas.

* **1:6** *mga anghel*: sa literal, *mga anak sang Dios*

⁷ Nagsiling ang GINOO kay Satanas, “Diin ka naghaling?” Nagsabat si Satanas sa GINOO, “Naglibot-libot sa kalibutan.”

⁸ Nagsiling ang GINOO sa iya, “Natalupangdan mo bala ang akon alagad nga si Job? Wala sing pareho sa iya sa kalibutan. Matarong kag wala sing kasawayan ang iya kabuhi. Nagatahod siya sa akon kag nagalikaw sa paghimo sang malain.”

⁹ Nagsabat si Satanas, “Ginatahod ka lang niya tungod kay ginapakamaayo mo siya.

¹⁰ Ginaprotektaran mo siya kag ang iya panimalay, pati ang tanan niya nga pagkabutang. Ginapakamaayo mo ang tanan niya nga ginahimo, gani nagdamo ang iya kasapatan sa *bilog* nga duta.

¹¹ Pero kuhaa bala ang tanan nga ara sa iya, kag sigurado gid nga pakamalauton ka niya.”

¹² Nagsiling ang GINOO kay Satanas, “Sige, kuhaa ang tanan nga ara sa iya, pero indi lang siya pag-anha.” Gani naghaling si Satanas sa presensya sang GINOO.

¹³ Isa ka adlaw, samtang nagapunsyon ang mga anak ni Job sa balay sang kamagulangan nila nga utod,

¹⁴ may nag-abot nga isa ka tawo kay Job kag nagbalita, “Samtang ginaarado namon ang imo mga baka kag nagahalab ang imo mga donkey nga babayi sa unhan lang,

¹⁵ gulpi lang nga ginsalakay kami sang mga Sabeanhon. Ginpangdala nila ang mga sapat, kag ginpamatay ang imo mga suluguon. Ako lang gid ang nakapalagyo sa pagsugid sa imo.”

¹⁶ Samtang nagahambal pa ang tawo, nag-abot ang isa naman ka tawo kag nagbalita, “Naigo sang

kilat ang imo mga karnero kag ang mga manug-bantay sini, kag nasunog sila. Ako lang gid ang nakapalagyo sa pagsugid sa imo.”

¹⁷ Samtang nagahambal pa ang tawo, nag-abot ang isa pa ka tawo kag nagbalita, “Ginsalakay kami sang tatlo ka grupo sang mga Kaldeanhon. Ginpamatay nila ang kaupod ko nga mga suluguon kag ginpangdala ang imo mga camel. Ako lang gid ang nakapalagyo sa pagsugid sa imo.”

¹⁸ Samtang nagahambal pa ang tawo, nag-abot pa gid ang isa ka tawo kag nagbalita, “Samtang nagapunsyon ang imo mga anak didto sa balay sang ila kamagulangan nga utod,

¹⁹ gulpi lang nag-abot ang mabaskog nga hangin halin sa desierto, kag nawasak ang bilog nga balay. Narumpagan ang imo mga anak kag nagkalamatay sila. Ako lang gid ang nakapalagyo sa pagsugid sa imo.”

²⁰ *Pagkabati sadto ni Job*, nagtindog siya kag gin-gisi niya ang iya bayo sa kasubo. Dayon gin-pakiskisan niya ang iya ulo kag naghapa siya sa duta sa pagsimba sa GINOO.

²¹ Nagsiling siya, “Natawo ako nga wala sing dala kag mapatay man ako nga wala sing dala. Ang GINOO ang naghatag sang tanan nga ara sa akon, kag siya man ang nagkuha sini. Dalayawon ang ngalan sang GINOO!”

²² Sa pihak sang tanan nga natabo, wala makasala si Job paagi sa pagbasol sa Dios.

2

Ang Ikaduha nga Pagtilaw kay Job

¹ Isa ka adlaw, nagtipon naman ang mga anghel* sa presensya sang GINOO, kag nag-upod naman sa ila si Satanas.

² Nagsiling ang GINOO kay Satanas, “Diin ka naghalin?” Nagsabat si Satanas sa GINOO, “Naglibot-libot sa kalibutan.”

³ Nagsiling ang GINOO sa iya, “Natalupangdan mo bala ang akon alagad nga si Job? Wala sing pareho sa iya sa kalibutan. Matarong kag wala sing kasawayan ang iya kabuhi. Nagatahod siya sa akon kag nagalikaw sa paghimo sang malain. Kag nagpabilin gihapon siya nga matutom sa akon bisan gin-ganyat mo ako *nga tugutan ka* sa paghalit sa iya sa wala sing rason.”

⁴ Nagsabat si Satanas, “Batunon sang tawo nga madula ang tanan sa iya basta buhi lang siya.

⁵ Pero siya bala mismo ang haliti kag sigurado gid nga pakamalauton ka niya.”

⁶ Nagsiling ang GINOO kay Satanas, “Sige, himua ang gusto mo nga himuon sa iya, pero indi lang siya pagpatya.”

⁷ Gani naghalin si Satanas sa presensya sang GINOO kag ginhalitan niya si Job paagi sa mga hubag nga nagtubo halin sa iya dapadapa hasta sa ulo.

⁸ Nagkuha si Job sang buka nga kolon kag gink-agis ang iya panit samtang nagapungko siya sa abo.

⁹ Nagsiling ang iya asawa sa iya, “Matutom ka pa gihapon sa Dios? Pakamalauta siya para mapatay ka na!”

* **2:1** *mga anghel: sa literal, mga anak sang Dios*

¹⁰ Nagsabat si Job, “Wala sing pulos ang imo ginahambal. Ang mga maayo lang bala nga mga butang ang aton batunon halin sa Dios, kag indi ang mga malain?”

Sa pihak sang natabo sa iya, wala makasala si Job paagi sa paghambal sing malain.

Ang Tatlo ka Abyan ni Job

¹¹ May tatlo ka abyan si Job nga sila ni Elifaz nga taga-Teman, Bildad nga taga-Shua, kag Zofar nga taga-Naama. Sang mabatian nila ang tanan nga kalisod nga nag-abot kay Job, nagsugtanay sila nga kadtuan siya para ugyunan sa iya nga kasubo kag lipayon.

¹² Sang medyo malayo pa sila, nakita na nila si Job, kag daw indi nila siya halos makilala. Naghibi sila sing tudo kag gin-gisi nila ang ila mga bayo kag ginwisikan sang yab-ok ang ila mga ulo sa *pagpakita sang ila kasubo*.

¹³ Dayon nagpungko sila sa duta upod kay Job sa sulod sang pito ka adlaw kag pito ka gab-i. Wala gid sila naghambal sa iya tungod nakita nila kon daw ano gid ang iya pag-antos.

3

Naghambal si Job

¹ Sang ulihi naghambal si Job kag ginpakamalaot niya ang adlaw sang iya pagkatawo.

² Nagsiling siya,

³ “Ginapakamalaot ko ang adlaw sang akon pagkatawo.

⁴ Nangin madulom kuntani ina nga adlaw kag wala na ginsilakan pa sang adlaw.

- Wala na kuntani ina gindumdom pa sang Dios
nga ara sa langit.
- ⁵ Natabunan na lang kuntani ina sang kadulom
ukon sang madamol nga gal-om,
kag ginlikupan na lang kuntani sang kadulom
ang iya kasanag.
- ⁶ Nangin madulom gid kuntani ina nga gab-i
sang akon pagkatawo,
kag wala na lang kuntani ina ginlakip sa
kalendaryo.
- ⁷ Wala na kuntani ako matawo sa sina nga gab-i,
kag wala na kuntani sing may nagkinalipay
sadto nga tion.
- ⁸ Kabay pa nga pakamalauton ina nga gab-i sang
mga manugpakamalaot
nga kahibalo magpukaw sa *dragon nga Levi-*
atan.
- ⁹ Wala na kuntani magsiga sa sina nga adlaw ang
mga bituon sa kaagahon,
kag wala na kuntani mag-aga.
- ¹⁰ *Ginapakamalaot ko ina nga adlaw* kay wala niya
ginpunggan ang akon pagkatawo
para indi ko maeksperiensyahan *ini nga mga*
kalisod.
- ¹¹ “Maayo pa kuntani nga napatay na lang ako sa
tiyan sang akon iloy.
- ¹² Ngaa bala ginsabak pa ako *sang akon iloy* kag
ginpatiti?
- ¹³ Kon napatay lang ako sadto, malinong na kun-
tani ako subong,
nga nagakatulog kag nagapahuway

- 14 upod sa mga hari kag mga pangulo sang kalibutan nga nagpatindog sang mga palasyo* nga guba na subong.†
- 15 *Nagapahuway man kuntani ako* upod sa mga manugdumala nga ang ila mga balay puno sang bulawan kag pilak.
- 16 Maayo pa kuntani nga pareho na lang ako sang mga bata nga napatay sa ila pagkatawo kag ginlubong, nga wala na makakita sang kasanag.
- 17 Didto sa lugar sang mga patay, ang mga malain wala na nagahimo sing malain kag ang mga kapoy nagapahuway na.
- 18 Kag didto, ang mga bihag nagapatawhay-tawhay na kag indi na nila mabatian ang singgit sang mga tawo nga nagapilit sa ila sa pag-obra.
- 19 Ang tanan nga klase sang tawo ato didto, bantog man ukon indi. Kag ang mga ulipon hilway na didto sa ila mga agalon.
- 20 “Ngaa ginatugutan pa nga mabuhi ang tawo nga nagaantos kag nagasakit ang ila buot?
- 21 Nagahandom sila nga mapatay, pero wala sila mapatay. Ginapangita nila ang kamatayon nga sobra pa sa pagpangita sang tawo sang manggad nga natago.

* **3:14** *mga palasyo*: ukon, *mga building* † **3:14** *nagpatindog...subong*: ukon, *nagpatindog liwat sang mga guba nga palasyo*.

- 22 Malipayon lang sila kon patay na sila kag malubong na.
- 23 Ngaa ginatugutan pa nga mabuhi ang tawo nga wala man lang siya kahibalo sang iya dangatan?
Ginbuot sang Dios nga indi niya mahibaluan ang iya palaabuton.
- 24 Indi ako makakaon sa sobra nga pagpangasubo, kag wala nagauntat ang akon pag-ugayong.
- 25 Ang ginakahadlukan ko natabo sa akon.
- 26 Wala ako sing kalinong kag katawhayan.
Kag wala ako sing kapahuwayan kundi kag-amo lang.”

4

Naghambal si Elifaz

- 1 Dayon nagsabat si Elifaz nga taga-Teman,
- 2 “Mangakig ka bala kon maghambal ako?
Indi mahimo nga maghipos lang ako.
- 3 Sadto anay madamo nga tawo ang gintudluan mo *nga magsalig sa Dios*.
Ginpabakod mo ang mga tawo nga maluya.
- 4 Ang imo mga pulong nakapabakod sa nagakaluya kag nagakatumba.
- 5 Pero karon nga ikaw naman ang nagaantos, nagakaluya ka kag nagakatublag.
- 6 Indi bala nga kon nagatahod ka sa Dios kag matarong ang imo kabuhi,
may pagsalig ka kag paglaom?
- 7 “Karon, hunahunaa bala sing maayo.

- May tawo bala nga inosente ukon matarong
nga nalaglag?
- ⁸ Suno sa akon naobserbaran, ang nagahimo sang
kalautan kag kagamo,
kalautan kag kagamo man ang iya dangatan.
- ⁹ Nagakalaglag sila sa isa lang ka huyop sang Dios.
Sa iya kaakig, nagakawala sila.
- ¹⁰ Bisan *pareho pa sila* sa isa ka makusog kag
mabangis nga leon,
bingawon gihapon sang Dios ang ila mga
ngipon.
- ¹¹ Magakalamatay sila tungod sa gutom,
kag ang ila mga anak magalalapta.
- ¹² “May ginsugid sa akon sa sekreto. Ginhutik ini
sa akon
- ¹³ sa damgo sang isa ka gab-i
samtang nagatulog sing mahamuok ang mga
tawo.
- ¹⁴ Hinadlukan ako kag nagkurog ang bilog ko nga
lawas.
- ¹⁵ May espiritu nga naglabay* sa akon guya
kag nagpalanindog ang akon mga balahibo.
- ¹⁶ Pagkauntat sini, may nakita dayon ako nga daw
sa may nagatindog,
pero indi ini klaro sa akon.
Dayon may nabatian ako nga mahinay nga tingog
nga nagasiling,
- ¹⁷ ‘May tawo bala nga matarong sa atubangan
sang Dios?
May tawo bala nga matinlo sa atubangan
sang iya Manunuga?

* **4:15** *May espiritu nga naglabay: ukon, Naghuyop ang hangin.*

- 18 Kon wala gani nagasalig ang Dios sa mga anghel
nga iya mga alagad,
kag makakita siya sang sala sa ila,
19 ano pa ayhan sa mga tawo nga hinimo lang
halin sa duta, nga madali lang dugmukon
pareho sa sapat-sapat!
20 Buhi sila sa aga, pero pagkagab-i patay na.
Indi na sila makita hasta san-o.
21 Daw sa mga tolda sila nga narumpag.
Napatay sila nga kulang sing kaalam.'

5

- 1 "*Job*, bisan magpangayo ka pa sang bulig, wala
sing may magbulig sa imo.
Bisan ang mga anghel* indi magbulig sa imo.
2 Ang kaakig kag kaimon nagapatay sa buang-
buang nga tawo, nga wala sing kaalam.
3 Sa akon naobserbaran, posible nga ang isa ka
buang-buang nga tawo mag-uswag sa iya
pangabuhi,
pero gulpi lang nga pakamalauton sang Dios
ang iya panimalay.
4 Ang iya mga anak wala sing makadtuan nga
makabulig sa ila,† kag wala sing may magpan-
gapin sa ila sa korte.
5 Ang iya mga patubas, pati ang mga bunga sang
iya mga tanom nga nagatubo sa tunukon
nga mga kahoy-kahoy,
ginapanguha sang gutom nga mga tawo.

* 5:1 *mga anghel*: sa literal, *mga balaan* † 5:4 *wala...ila*: ukon,
indi makaluwas sa katalagman

Kag ang iya manggad ginapanguha sang mga tawo nga uhaw *sa mga pagkabutang*.

⁶ Ang kalisod kag kabudlayan wala nagatubo sa duta.

⁷ Ang tawo amo ang nagadala sang kalisod sa iya kaugalingon,
pareho nga ang pisik sang kalayo nagalupad paibabaw.

⁸ “Kon ako sa imo, madangop ako sa Dios kag ipresentar ko ang akon kahimtangan sa iya.

⁹ *Kay* nagahimo siya sang makatilingala nga mga butang kag mga milagro nga indi matungkad kag indi maisip.

¹⁰ Nagapadala siya sang ulan sa kalibutan kag ginapatubigan niya ang mga uma.

¹¹ Ginapataas niya ang mga kubos, kag ginaluwas ang mga nagakalisod.

¹² Ginaguba niya ang mga plano sang madaya nga mga tawo, para indi sila magmadinalag-on.

¹³ Ginadakop niya ang mga maalam sa ila pagkadayaoon,
kag ginatapna niya ang padihot sang mga dayaoon.

¹⁴ Ginadulman sila bisan adlaw, kag nagapangapkap sila nga daw gab-i bisan udtong-adlaw.

¹⁵ Ginaluwas sang Dios ang mga imol sa kamatayon kag sa gamhanan nga mga tawo nga nagadaogdaog sa ila.

¹⁶ Gani may paglaom ang mga imol, pero ang mga malain ginatapna sang Dios.

- 17 “Bulahan ang tawo nga ginatadlong sang Dios ang iya pamatasan.
Gani indi pagpakalaina ang pagdisiplina sang Makagagahom *nga Dios* sa imo.
- 18 Kay ang iya ginapilas, iya man ginabulong;
ang iya ginasakit, iya man ginaayo.
- 19 Permi niya ikaw luwason sa kalamidad kag katalagman.
20 Luwason niya ikaw sa kamatayon sa tion sang gutom ukon inaway.
- 21 Protektaran niya ikaw sa pagpakalain sa imo sang iban,
kag wala ka sing kahadlukan kon mag-abot ang kalaglagan.
- 22 Kadlawan mo lang ang kalaglagan kag gutom,
kag indi ka mahadlok sa talunon nga mga sapat,
23 kay indi na ini mag-ano sa imo. Kag indi ka na mabudlayan magtanom sa imo batuhon nga uma.
- 24 Makasiguro ka nga maayo ang kahimtangan sang imo panimalay, kag wala sing may madula sa imo kasapatan.
25 Magadamo ang imo mga kaliwat pareho kadamo sang hilamon sa duta.
- 26 Magakabuhi ka sing malawig, kag indi ka mapatay sa indi pa husto nga tion.
- 27 “Suno sa amon pag-usisa, matuod gid ini tanan. Gani pamatii ini kag iaplikar sa imo kabuhi.”

6

Naghambal si Job

- ¹ Dayon nagsabat si Job,
² “Kon makilo lang ang akon mga pag-antos kag mga kalisod,
³ mas mabug-at pa ini sang sa balas sa bay-bayon.
Amo ina kon ngaa nagahambal ako sang mga pulong nga wala ko ginahunahuna sing maayo.
⁴ Kay daw sa ginpana ako sang Makagagahom *nga Dios* sang makahililo nga pana,*
kag ang hilo sini naglapta sa akon bilog nga lawas.
Ang makahaladlok nga mga pana sang Dios napuntirya sa akon.
⁵ *Wala bala ako sing kinamatarong sa pagreklamo?*
Bisan gani ang donkey kag baka nagaima†
kon wala sing hilamon ukon kumpay.
⁶ Ang tawo nagareklamo man kon wala sing asin ang iya pagkaon,
labi na kon ang iya ginakaon puti sang itlog.
⁷ Bisan ako wala sing gana sa pagkaon sina.
⁸ “O kuntani ihatag sang Dios ang akon ginapan-gayo.
Kuntani mabaton ko ang akon ginahandom.
⁹ Ang akon ginahandom amo nga patyon na lang ako kuntani sang Dios.
¹⁰ Kag kon matabo ini, malipayon gihapon ako,

* **6:4** *makahililo nga pana*: Ang punta sang pana ginatusmog sa hilo para makapatay dayon. † **6:5** *nagaima*: ukon, *nagainga*

kay sa pihak sang akon mga pag-antos wala ko gid ginsikway ang mga pulong sang Bal-aan *nga Dios*.

- 11 “Wala na ako sing kusog nga maglaom pa.
Wala na man ako sing may ginalauman pa,
ngaa magpadayon pa ako sa pagkabuhi?
- 12 May kabakod bala ako pareho sa bato?
Saway bala ang akon lawas? *Indi!*
- 13 Wala ako sing kusog sa pagluwas sa akon kau-galingon.
Wala na ako sing tsansa nga magmadinalag-on pa.
- 14 “Bilang mga abyan kuntani mag-unong kamo sa akon pag-antos,
bisan *sa inyo pagtan-aw* ginsikway ko ang Makagagahom *nga Dios*.
- 15 Pero kamo nga ginakabig ko nga mga utod indi masaligan;
pareho kamo sa ililigan sang tubig nga na-gaawas
- 16 kon mapun-an sang natunaw nga yelo kag snow,
17 kag nagamala sa tion sang tig-ilinit.
- 18 Kon mag-agi sa sapa ang grupo sang mga tawo nga nagapanglakaton, wala sila sing tubig nga mainom didto,
gani pag-abot nila sa desierto nagakalamatay sila.
- 19 Ang mga negosyante nga taga-Tema kag taga-Sheba
nga nagapanglakaton nagalaom nga makainom sila sa sapa,

²⁰ pero napaslawan sila. Naglaom sila nga may tubig didto,
pero pag-abot nila wala gali.

²¹ *Huo, pareho gid kamo sa sapa.*

Wala man kamo sing may mabulig sa akon.
Hinadlukan kamo sang makita ninyo ang akon
makahaladlok nga kahimtangan.

²² Pero ngaa? Nangayo bala ako sa inyo sang regalo?

Nagpangabay bala ako sa inyo nga buligan ninyo
ako halin sa inyo manggad,

²³ ukon luwason ninyo ako sa kamot sang
mapintas nga mga kaaway?

²⁴ *Wala! Ang ginapangabay ko lang amo nga
sugiran ninyo ako sing husto nga sabat sa
natabo sa akon,
kag dayon mahipos na ako.*

Paintiendiha ninyo ako, diin bala ako nakasala?

²⁵ Wala kaso kon masakit ang inyo ginahambal
basta matuod lang.

Pero ang inyo ginaakusar sa akon indi
matuod, kag indi ninyo mapamatud-an.

²⁶ Gusto ninyo nga tadlungon ang akon mga gina-
hambal,
kay para sa inyo ang akon ginahambal bilang
desperado nga tawo wala sing pulos.

²⁷ *Ngaa, matarong gid bala kamo?*

Mahimo gani ninyo nga ipaulipon ang isa ka
ilo ukon ibaligya ang isa ka abyan!

²⁸ Tuluka ninyo ako! Mabutig bala ako sa inyo?

²⁹ Untati na ninyo ang inyo pag-akusar sa
akon, kay wala ako sing sala.

30 Nagabutig bala ako? Indi bala ako makahibalo
kon ano ang malain kag indi?

7

- ¹ “Ang kabuhi sang tawo diri sa kalibutan mabud-
lay gid;
pareho kabudlay sa adlaw-adlaw nga obra
sang isa ka trabahador,
² ukon pareho sa ulipon nga nagahandom nga
maghapon na para makapahuway na siya,
ukon pareho sa trabahador nga nagapaabot
gid sang iya suweldo.
³ Pareho man sina ang akon kahimtangan.
Pila na ka bulan ang akon pag-antos nga wala
man lang sing pulos.
Bisan gab-i nagaantos ako.
⁴ Kon maghigda ako kon gab-i nagahunahuna
ako kon san-o pa mag-aga. Kahinay sang
paglakat sang mga inoras.
Nagabulubaliswa lang ako hasta sang kaaga-
hon.
⁵ Ang akon lawas puno sang ulod kag kugan.
Nagabuluswang ang akon mga hubag kag na-
ganana.

Nagpanawag si Job sa Dios

- ⁶ “Nagaligad ang akon mga inadlaw nga wala sing
paglaom.
Nagaligad ini nga mas madasig pa sa
lansadera* sang manughabol.†

* **7:6** *lansadera*: sa English, *shuttle* † **7:6** *manughabol*: sa English, *weaver*

- ⁷ Dumduma, *O Dios*, nga ang akon kabuhi pareho lang sa hangin *nga nagalabay*,
kag indi na ako makaeksperiensya pa sang kalipay.
- ⁸ Makita mo pa ako subong pero sa ulihi indi na.
Kon mangita ka sa akon indi mo na ako makita.
- ⁹ Subong nga ang gal-om nagakadula kag indi na makita,
ang nagakapatay indi na magbalik pa.
- ¹⁰ Indi na siya makapuli sa iya balay,
kag malimtan na siya sang mga nakakilala sa iya.
- ¹¹ “Gani indi mahimo nga maghipos lang ako;
sugong gid ang akon pamatyag.
Ihambal ko ang kalain sang akon buot.
- ¹² Ngaa ginabantayan mo gid ako, *O Dios*?
Dragon bala ako sa dagat?
- ¹³ Kon gusto ko maghigda kag magpahuway para maghaganhagan ang akon kasakit
¹⁴ ginapahadlok mo ako paagi sa mga damgo kag palanan-awon.
- ¹⁵ Gani maayo pa nga makuga na lang ako kag mapatay sang sa mabuhi sa sining lawas nakon.
- ¹⁶ Ginakaugtan ko ang akon kabuhi.
Indi ko gusto nga mabuhi pa.
Pabay-i na lang ako, kay wala na sing pulos ang akon kabuhi.
- ¹⁷ “Ano gid bala ang tawo nga imo ginakabalak-an kag ginahatagan sang importansya?

- ¹⁸ Kay ginausisa mo siya kada adlaw, kag ginatilawan sa tanan nga tion.
- ¹⁹ Pabay-i lang bala ako bisan dali lang.
- ²⁰ Nakasala bala ako?
- Ano nga sala ang nahimo ko sa imo, O Manugbantay sang tawo?
- Ngaa ginapuntirya mo gid ako?
- Mabug-at bala ako nga palas-anon sa imo?
- ²¹ Kon nakasala gid man ako, ngaa indi mo na lang ako pagpatawaron?
- Sa indi madugay mapatay na ako, kag bisan pangitaon mo ako, indi mo na ako makita pa.”

8

Naghambal si Bildad

- ¹ Dayon nagsabat si Bildad nga taga-Shua,
- ² “San-o ka bala mag-untat sa imo mga ginahambal?
- Kagahod sa imo kag wala sing pulos ang imo mga ginahambal.
- ³ Indi puwede nga lubagon sang Makagagahom nga Dios ang hustisya ukon tikuon ang husto.
- ⁴ Nakasala ang imo mga anak sa Dios, gani dapat lang nga silutan niya sila.
- ⁵ Pero kon magdangop ka sa Makagagahom nga Dios kag magpakitluoy sa iya,
- ⁶ kag magkabuhi nga matinlo kag matarong, bisan karon dayon buligan ka niya kag ibalik ang imo maayo nga kahimtangan.
- ⁷ Kag ang manggad nga mangin imo sa palaabuton mas dako gid kon ikomparar sa manggad mo sang una.

- 8 “Pamangkuta bala ang nahauna nga mga hen-
erasyon.
Hibalua kon ano ang natun-an* sang ila mga
katigulangan.
- 9 Kay daw bag-o lang kita natawo kag diutay lang
ang aton nahibaluan,
kag umalagi lamang kita sa kalibutan pareho
sa landong nga wala nagadugay.
- 10 Pamatii sila, kay tudluan ka nila sang ila
nahibaluan.
- 11 “Indi mabuhi ang tanom nga nagatubo sa tubig
kon wala sing tubig.
- 12 Mapatay ini gilayon samtang nagatubo pa
lang kag indi pa talapson.
- 13 Pareho man sina ang dangatan sang tanan nga
tawo nga nagatalikod sa Dios.
Wala sing paglaom ang tawo nga indi dios-
non.
- 14 Ang tanan nga ginasaligan niya matapok
pareho sa lawa sang damang.
- 15 Kon sandigan niya, nagakabugto dayon;
kon uyatan niya, nagakahukas.
- 16 *Kon tan-awon daw maayo ang iya kahimtangan,*
pareho sa tanom nga nabunyagan sing maayo
kag nasilakan sang adlaw.
- Nagatubo ini sa katamnan
- 17 kag nagapanggamot sing maayo sa mga
bato.
- 18 Pero kon magabot na ini, wala na sing may
magsapak sini.
- 19 Amo ina ang katapusan sang iya kabuhi,

* 8:8 *natun-an*: ukon, *nadiskobrehan*; ukon, *naeksperiensyahan*

kag may magatubo naman nga tanom sa duta
nga iya gintubuan.

- ²⁰ “Sa pagkamatuod, wala ginasiway sang Dios
ang tawo nga wala sing kasawayan ang iya
kabuhi,
kag wala niya ginabuligan ang malain nga
tawo.
- ²¹ Pakadlawon ka niya liwat, kag pahugyawon sa
kalipay.
- ²² Pakahuy-an niya ang imo malain nga mga
kaaway, kag laglagon ang ila mga pani-
malay.”

9

Naghambal si Job

- ¹ Dayon nagsabat si Job,
- ² “Huo, matuod inang ginasiling mo.
Pero paano makapamatuod ang tawo nga in-
osente siya sa atubangan sang Dios?
- ³ Bisan baison pa niya ang Dios sa korte, wala siya
sing may mahimo,
kay sa isa ka libo nga pamangkot sang Dios
bisan isa indi niya masabat.
- ⁴ Maalam kag gamhanan gid ang Dios.
Sin-o bala ang nagkontra sa iya kag
nagmadinalag-on?
- ⁵ “Sa wala sing paandam, ginauyog niya ang mga
bukid kag nagakalatiphag ini sa iya kaakig.
- ⁶ Ginapalinog niya ang duta halin sa pun-
dasyon sini.

- ⁷ Sa iya lang pagmando, puwede nga indi magbutlak ang adlaw kag indi magsiga ang mga bituon.
- ⁸ Siya lang ang nagahumlad sang kalangitan, kag siya lang ang nagapauntat sang balod.
- ⁹ Siya ang nagtuga sang *mga grupo sang mga bituon nga ginatawag* Bear, Orion, Pleades, kag sang mga bituon sa south.
- ¹⁰ Nagahimo siya sang makatilingala nga mga butang kag mga milagro nga indi matungkad kag indi maisip.
- ¹¹ Kon maglabay siya sa akon, indi ko siya makita kag mabatyagan.
- ¹² Kon may gusto siya nga kuhaon, wala sing may makapugong sa iya.
Sin-o bala ang makareklamo sa iya ginahimo?
- ¹³ Wala ginapunggan sang Dios ang iya kaakig.
Bisan ang mga kabulig sang *dragon nga si Rahab* nagaluhod sa kahadlok sa iya.
- ¹⁴ Gani paano ko madepensahan ang akon kaugalingon sa Dios?
Ano ang ihambal ko para makipagbais sa iya?
- ¹⁵ Bisan inosente pa ako, indi ako makadepensa sang akon kaugalingon.
Ang mahimo ko lang amo ang pagpakitluoy sa *Dios nga akon Manughukom*.
- ¹⁶ Bisan pangabayon ko siya nga mag-atubangay kami kag magsugot siya, indi gihapon niya ako pagpamatian.
- ¹⁷ Kay ginapaantos niya ako nga daw sa ginasalakay sang bagyo,
kag ginadugangan niya ang akon mga kasakit sa wala sing rason.

¹⁸ Daw halos indi niya ako pagpaginhawaon sing maayo sa mga kasakit nga ginapaantos niya sa akon.

¹⁹ Kon sa pakusog lang, makusog gid siya!
Kag kon sa akusaray, sin-o ang makaakusar sa iya?

²⁰ Bisan inosente pa ako, sentensyahan gihapon ako nga silutan
tungod sang akon ginapanghambal sa *pagde-pensa sa akon kaugalingon*.

²¹ Bisan wala sing kasawayan ang akon kabuhi, baliwala na ini sa akon.
Ginakaugtan ko ang akon kabuhi.

²² Kay amo man lang gihapon; pareho lang nga laglagon sang Dios ang matarong kag ang malain.

²³ Nagakadlaw lang siya kon mapatay gulpi ang matarong sa kalamidad.

²⁴ Gintugyan *niya* ang kalibutan sa mga malain.
Ginatabunan niya ang mata sang mga manughukom.
Kon indi siya ang nagahimo sini, ti sin-o pa abi?

²⁵ “Kadasig magligad sang mga inadlaw sang akon kabuhi;
daw mas madasig pa sang sa manugdalagan.

Nagaligad ini nga wala gid sing kalipay.

²⁶ Huo, kadasig magligad sang akon kabuhi;
pareho kadasig sang madasig nga sakayan ukon sang agila nga nagasibad.

- 27 Bisan indi na ako magreklamo kag untatan ko na ang pagpangasubo, kag magyuhom na ako,
28 mahadlok gihapon ako sa mga pag-antos nga mag-abot sa akon.
Kay nahibaluan ko nga indi niya ako pagkabigon nga inosente.
- 29 Sanglit ginakabig niya ako subong nga nakasala,
ano pa ang pulos sa pagpaninguha ko nga depensahan ang akon kaugalingon?
- 30 Bisan pa habunan ko ang akon bilog nga lawas para mangin matinlo ako,
31 itum-oy niya gihapon ako sa *lunangon nga buho*,
agod bisan ang akon bayo mangil-aran sa akon.
- 32 Indi tawo ang Dios pareho sa akon,
gani indi ako makabais sa iya kag makaakusar sa iya sa korte.
- 33 Kuntani may makapatunga sa amon nga duha sa paghusay sa amon.
34 Kag mapauntat niya ang paghanot sang Dios sa akon, para indi na ako mahadlok.
- 35 Dayon makahambal na ako sa iya nga wala sing kahadlok, pero sa karon indi ko pa ini mahimo.

10

- 1 “Ginakangil-aran ko ang akon kabuhi,
gani pagusto ako sa pagreklamo.
Magahambal ako sa kalain sang akon buot.
- 2 Amo ini ang ihambal ko sa Dios:

- ‘Indi ako paghusgari nga malain ako,
kundi pahibalua ako kon ano ang imo
akusasyon kontra sa akon.
- ³ Nalipay ka bala sa pagpaantos sa akon?
Ngaa ginasikway mo ako nga imo ginhimo
kag ginapaburan mo ang mga padihot sang
mga malain?
- ⁴ Ang pagtan-aw mo bala pareho sa pagtan-aw
sang tawo?
- ⁵ Pareho lang bala kalip-ot ang imo kabuhi sa
tawo?
- ⁶ Ti, ngaa nagadali ka gid sa pagpangita sa akon
sang sala?
- ⁷ Nahibaluan mo nga wala ako sing sala,
pero sin-o ang makadepensa sa akon sa imo?
- ⁸ “‘Ikaw ang nagporma kag naghimo sa akon, kag
karon laglagon mo ako?
- ⁹ Dumduma nga ginporma mo ako halin sa duta,*
kag karon ibalik mo na ako sa duta?
- ¹⁰ Ikaw ang nagporma sa akon sa tiyan sang akon
iloy,
nga daw pareho sa keso nga naporma halin sa
gatas.
- ¹¹ Ginporma mo ako nga may mga tul-an kag mga
ugat kag ginputos sang unod kag panit.
- ¹² Ginhatagan mo ako sang kabuhi kag gin-
pakitaan sang kaayo,
kag gintipigan mo man ang akon kabuhi.
- ¹³ Pero karon nahibaluan ko nga ang matuod mo
nga plano sa akon

* **10:9** *ginporma...duta:* ukon, *ginporma mo ako pareho sa pag-
porma sang lunang.*

- 14 amo nga bantayan mo ako kon makasala ako,
kag dayon indi mo ako pagpatawaron.
- 15 Nakasala man ako ukon wala, pareho lang nga kaluluoy ako.
Kay nahuy-an gid ako kag natam-an sa akon mga pag-antos.
- 16 Ginatinguhaan ko nga magbangon, pero ginatiid mo ako pareho sa leon *para laglagon*.
Ginapakita mo ang imo gahom kontra sa akon.
- 17 Sige-sige ang imo pag-akusar sa akon,
kag nagadugang nga nagadugang ang imo kaakig sa akon.
- Wala sing untat ang imo pagsalakay sa akon.
- 18 “Ngaa bala gintugutan mo pa nga matawo ako?
Kuntani napatay na lang ako sa wala pa sing may nakakita sa akon.
- 19 Kuntani wala na lang ako matuga.
Napatay na lang kuntani ako sa tiyan *sang akon iloy*
kag pagkabun-ag ginlubong deretso.
- 20 Diutay na lang nga tion ang nabilin sa akon,
gani pabay-i na lang ako agod sa bisan malipot lang nga tion malipay man ako
- 21 sa wala pa ako magkadto sa lugar nga masubo kag madulom, nga sa diin indi na ako makabalik diri.
- 22 Puwerte gid kadulom didto; puro lang gab-i kag wala gid sang kasanag,
kag wala didto sing kahusayan.’”

11

Naghambal si Zofar

- ¹ Dayon nagsabat si Zofar nga taga-Naama,
² “Dapat lang nga masabat inang imo mga gina-
panghambal.
Indi mapamatud-an nga inosente ka paagi
lang sa pagwakal.
³ Indi mo kami mapahipos sa imo mga ginapang-
hambal nga wala sing pulos.
Nagahunahuna ka bala nga indi ka namon
pagsabdungon sa imo mga pagyaguta?
⁴ Nagasiling ka nga husto ang imo pagpati kag
matinlo ka sa atubangan sang Dios.
⁵ Maayo kuntani nga maghambal ang Dios sa imo
⁶ kag sugiran ka niya sang mga butang nga
wala mo pa mahibaluan.
May mga butang nga nahibaluan mo na kag may
mga butang nga wala pa.
Nahibaluan mo na bala nga ang silot sang
Dios sa imo kulang pa sa nagakabagay sa
imo?
⁷ Matungkad mo bala ang tanan parte sa Makaga-
gahom nga Dios?
⁸⁻⁹ Mas mataas pa ini sang sa langit kag mas
madalom pa sang sa lugar sang mga patay.
Malapad pa ini sang sa kalibutan kag mas
masangkad pa sang sa dagat.
Ti, maabot bala ini sang imo hunahuna?
¹⁰ “Halimbawa, dakpon ka sang Dios kag dal-on sa
korte kag dayon prisohon,
sin-o ang makapugong sa iya?

- 11 Nahibaluan gid niya kon sin-o ang dayaon nga mga tawo
kag nakita niya ang ila kalautan.
- 12 Daw imposible na sa isa ka buang-buang nga magmaalamon,
subong nga imposible sa talunon nga donkey nga magbata sing tawo.*
- 13 “*Job*, kon maghinulsol ka lang kag magdangop sa Dios,
14 kag indi ka na magpakasala kag indi mo pagtugutan ang imo panimalay sa pagpakasala,
- 15 sigurado gid nga indi ka na mahuya kag magakabuhi ka nga mabakod kag wala sing ginakahadlukan.
- 16 Dayon malipatan mo na ang imo mga kasakit, nga daw sa tubig lang ini nga naglabay.
- 17 Kag ang imo kabuhi mangin masanag pa sang sa silak sang adlaw sa udto.
Ang kadulom sang imo kabuhi magasanag pareho sa kaagahon.
- 18 Magakabuhi ka nga mabakod tungod kay may paglaom ka.
Protektaran ka *sang Dios* kag magapahuway nga wala sing ginakahadlukan.
- 19 Magahigda ka nga wala sing may nagapahadlok sa imo,
kag madamo ang magapangayo sang bulig sa imo.
- 20 Pero ang mga malain mapaslawan, kag wala na sing mapalagyuhan pa,

* 11:12 *tawo: ukon, anta na nga donkey*

kag ang ila lang paglaom amo ang kamatayon.”

12

Naghambal si Job

- ¹ Dayon nagsabat si Job,
- ² “Nagahunahuna kamo nga kamo lang ang maalam
kag wala na sing may mabilin pa nga maalam kon mapatay na kamo.
- ³ Pero maalam man ako pareho sa inyo; indi kamo labaw sa akon.
Nahibaluan ko man ining tanan nga inyo gin-siling.
- ⁴ Nangin kaladlawan ako sa akon mga abyan bisan matarong ako kag wala sing kasawayan,
kag bisan ginasabat sadto sang Dios ang akon mga pangamuyo.
- ⁵ Ang mga tawo *nga pareho sa akon* nga nagaantos kag daw sa matumba na,
ginainsulto sang mga tawo nga nagapatawhay-tawhay lang.
- ⁶ Pero ang mga tulisan kag ang mga tawo nga nagapaakig sa Dios nagakabuhi nga malinong bisan ang ila ikasarang amo ang ila ginapaka-dios.*
- ⁷⁻⁸ “Magtuon ka bala sa bisan ano nga klase sang sapat—

* **12:6** *bisan...ginapakadios: ukon, bisan ang ila dios-dios ginhimo lang sang ila mga kamot*

ang nagalakat, ang nagalupad, ang nagakamang, kag ang nagalangoy.

⁹ Kay tanan sila nakahibalo sining ginhimo sang GINOO.

¹⁰ Ara sa iya kamot ang kabuhi ukon ang ginhawa sang tanan nga tinuga, pati sang tawo.

¹¹ Kon ang dila sang tawo makahibalo kon ano ang manamit ukon indi manamit nga pagkaon, ang dulunggan sang tawo makahibalo man kon ano ang maayo ukon malain nga mga pulong.

¹² Madamo sing nahibaluan ang tigulang nga tawo,
kay samtang nagalawig ang iya kabuhi, nagadamo pa gid ang iya nahibaluan.

¹³ “Pero ang Dios indi lamang may kaalam kundi may gahom pa,
kag sa iya lang ang *matuod nga* pag-intiendi kon ano ang dapat himuon.

¹⁴ Wala sing may makakay-o sa iya ginaguba,
kag wala sing may makahilway sa iya ginapriso.

¹⁵ Kon pungan niya ang ulan, nagamala ang duta,
kag kon pabay-an niya ang ulan, nagabaha kag nagakahalitan ang duta.

¹⁶ Makusog siya kag madinalag-on,
kag ara sa idalom sang iya gahom ang nagapangdaya kag ang ginadayaan.

¹⁷ Ginadula niya ang kaalam sang mga manuglaygay,
kag ginapabuang niya ang mga manughukom.

- 18 Ginapahalin niya ang mga hari sa ila trono kag ginapabihag.
- 19 Ginakuha niya ang mga pari kag ang mga tawo sa ila gamhanan nga posisyon.
- 20 Ginapahipos niya ang mga ginasaligan nga mga manuglaygay,
kag ginakuha niya ang husto nga pag-intiendi sang mga tigulang.
- 21 Ginainsulto niya ang dungganon nga mga tawo,
kag ginakuhaan niya sang gahom ang gamhanan nga mga tawo.
- 22 Ginapahayag niya ang mga sekreto,
kag ginapasanag ang madulom.
- 23 Ginapagamhanan niya kag ginapasangkad ang mga nasyon,
pero ginapierdi man niya ini kag ginalaglag.
- 24 Ginahimo niya nga mga buang-buang ang *ila* mga pangulo,
kag ginapatalang-talang sila sa kamingawan.
- 25 Nagapangapkap sila sa madulom kag nagaduling-duling pareho sa hubog.

13

- 1 “Nakita kag nabatian ko ang tanan *nga ginsiling ninyo*,
kag naintiendihan ko ini.
- 2 Kon ano ang inyo nahibaluan, nahibaluan ko man;
indi kamo labaw sa akon.
- 3 Pero indi ako magpakigbais sa inyo sang akon kaso
kundi sa Dios nga Makagagahom.

⁴ Kay ginatinguhaan ninyo nga bulngon ako sing mga binutig.

Tanan kamo pareho sa doktor nga wala sing pulos.

⁵ Mas maayo pa nga maghipos na lang kamo tanan.

Amo ina ang pinakamaayo ninyo nga himuon.

⁶ “Palihog pamatii ninyo ang akon mga rason.

⁷ Ginadepensahan bala ninyo ang Dios sa inyo nga pagbinutig?

⁸ Ginaapinan bala ninyo siya, nga daw sa ginadepensahan ninyo sa korte?

⁹ Kon usisaon kamo sang Dios, may maayo ayhan siya nga makita sa inyo?

Indi kamo maghunahuna nga madayaan ninyo siya pareho sang inyo pagdaya sa mga tawo.

¹⁰ Sigurado gid nga sabdungon kamo sang Dios bisan ginaapinan pa ninyo siya.

¹¹ Wala bala kamo mahadlok sa iya gahom?

¹² Ang inyo mga hulubaton wala sing pulos pareho sa abo;

ang inyo mga rason kapigaw pareho sa kolon.

¹³ “Hipos kamo samtang nagahambal ako, kag pagbay-i lang ninyo ako bisan ano ang matabo sa akon.

¹⁴ Handa ako sa pagtaya sang akon kabuhi.

- 15 Sigurado nga patyon ako sang Dios; wala na ako sing paglaom.*
Pero sa gihapon depensahan ko ang akon kaugalingon sa iya atubangan.
- 16 Basi pa lang paagi sini maluwas ako,
kay ang tawo nga indi diosnon indi gid maka-palapit sa iya atubangan.
- 17 “Pamatii sing maayo ang akon mga ginahambal.
- 18 Karon nga preparado na ako sa pagdepensa sang akon kaugalingon,
nahibaluan ko nga ideklarar ako nga inosente.
- 19 Sin-o bala ang makaakusar sa akon nga nakasala ako?
Kon may ara gid man, mahipos na ako kag mapatay.
- 20 “O Dios, ihatag ining duha ka butang sa akon kag indi na ako magpanago sa imo:
- 21 untati na ang pagpaantos mo sa akon,
kag indi na ako pagpahadluka sa imo maka-haladlok nga ginahimo sa akon.
- 22 Karon, maghambal ka sa akon kag sabton ko ikaw,
ukon ako ang maghambal sa imo kag sabton mo ako.
- 23 Ano bala nga sala ang akon nahimo?
Ipakita sa akon ang akon mga paglapas kag mga sala.
- 24 Ngaa bala nagalikaw ka sa akon,

* **13:15** *Sigurado...paglaom:* ukon, *Bisan patyon gid man ako sang Dios, magasalig gihapon ako sa iya.*

- kag ginakabig mo ako nga imo kaaway?
- ²⁵ Ngaa ginapahadlok kag ginalagas mo ako?
Pareho man lang ako sa dagami ukon sa dahon nga ginapalid sang hangin.
- ²⁶ Nagasulat ka sang masakit nga mga akusasyon kontra sa akon,
kag ginapabayad mo ako sa mga sala nga nahimo ko sang bataon pa ako.
- ²⁷ *Daw pareho lang nga ginakadenahan mo ang akon mga tiil.*
Ginabantayan mo ang tagsa ko ka tikang,
kag ginasunod mo ang agi sang akon mga tiil.
- ²⁸ Gani pareho ako sa gabok nga butang nga nagakadunot ukon pareho sa bayo nga ginautot sang sapat-sapat.

14

- ¹ “Kami nga mga tawo malip-ot lang ang amon kabuhi,
kag madamo kami sang kalisod.
- ² Pareho kami sa bulak nga nagabuskad kag sa indi madugay nagakalaya,
ukon pareho sa landong nga nagakadula gila-
layon.
- ³ Ti ngaa ginabantayan mo gid ang tawo, *GINOO?*
Gusto mo pa siya* nga hukman.
- ⁴ May tawo bala nga makakabuhi nga matinlo gid?
Wala!
Kay ang tanan natawo nga mahigko.
- ⁵ Ginpat-od mo na kon ano kalawig ang kabuhi sang tawo.

* **14:3** *siya*: Amo ini sa Septuagint, Latin Vulgate, kag Syriac. Sa Hebreo, *ako*.

Kag indi siya makapasobra sa tion nga gintalana mo sa iya.

⁶ Gani indi na lang paghingabuta ang tawo,
pabay-i na lang siya para makapatawhay
man siya
pareho sa isa ka trabahador pagkatapos sang
obra.

⁷ “Kon utdon ang isa ka kahoy, may tsansa pa nga
mabuhi ini kag magtubo liwat.

⁸ Bisan patay na ang puno sini kag gulang na ang
mga gamot,

⁹ kon matubigan magapanalingsing pa ini
pareho sa isa ka bag-o nga tanom.

¹⁰ Pero kon ang tawo ang mapatay, madula na ang
tanang niya nga kusog.

Pagkabugto sang iya ginhawa amo na ina ang
iya katapusan.

¹¹ Subong nga nagabuhin ang tubig sa dagat kag
nagahubas ang suba,

¹² ang tawo nagakapatay,

kag indi na siya makabangon ukon makabugtaw
sa iya pagkatulog
samtang may kalangitan pa.

¹³ “O *GINOO*, kabay pa kuntani nga taguon mo
na lang ako sa lugar sang mga patay hasta
madula ang imo kaakig,

kag magtalana ka sang tion nga dumdumon
mo ako didto.

¹⁴ Kon mapatay ang tawo mabuhi pa bala siya
liwat?

- Ti batason ko ang bilog nga tiyempo sang
akon pag-antos hasta mag-abot ang tion
nga matapos ini.
- 15 Sa tion nga magpanawag ka sa akon, *GINOO*,
magasabat ako.
Handumon mo ako nga imo tinuga.
- 16 Bisan sa sina nga tion bantayan mo ang akon
mga ginahimo,
pero indi mo na pagdumdumon pa ang akon
sala.
- 17 Daw pareho lang nga isulod mo ini sa bag para
matabunan kag indi mo na makita pa.
- 18 Pero subong nga nagakatiphag ang bukid kag
nagakahulog ang bato halin sa banglid,
19 kag subong man nga nagatais ang bato sa
padayon nga pag-ilig sang tubig
kag nagaab-ab ang duta tungod sa madamol nga
ulan,
ginaguba mo ang paglaom sang tawo.
- 20 Ginadaog mo siya permi kag nagakapatay siya,
kag ginabag-o mo ang iya hitsura kon magtali-
wan na siya.
- 21 Indi siya makahibalo kon ang iya mga anak
ginapadunggan ukon ginapakanubo.
- 22 Ang nabatyagan lang niya amo ang iya
kaugalingon nga kasakit kag kasubo.”

15

Naghambal si Elifaz

- ¹ Dayon nagsabat si Elifaz nga taga-Teman,
² “*Job*, ang maalam nga tawo wala nagahambal
sing wala sing pulos.

- ³ Wala siya nagapakigbais sa wala sing pulos nga mga pulong.
- ⁴ Pero ang imo ya mga ginapanghambal makatulo sa tawo nga indi na magtahod kag magpangalagad sa Dios.
- ⁵ Ang imo mga ginapanghambal bunga sang imo kalautan.
Kag ginadayaan mo ang iban paagi sa imo mga pulong.
- ⁶ Indi na kinahanglan nga hukman ko pa ikaw.
Ang imo mismo ginapanghambal amo ang nagapamatuod kontra sa imo.
- ⁷ Nagahunahuna ka bala nga ikaw ang una nga natawo?
Natawo ka na bala antes gintuga ang mga bukid?
- ⁸ Nabatian mo na bala ang mga plano sang Dios?
Ikaw lang bala ang maalam?
- ⁹ Ano bala ang imo nahibaluan nga wala man namon nahibaluan?
Ano bala ang imo naintiendihan nga wala man namon naintiendihan?
- ¹⁰ Nakatuon kami sa mga tawo nga tigulang na, mas tigulang pa sa imo amay!
- ¹¹ Ginhambalan ka namon sang mga pulong nga halin sa Dios
nga makapabaskog kag makapalipay sa imo.
Kulang pa bala ina?
- ¹² Ngaa nagapadala ka sa imo balatyagon?
Ano bala ang nagpabulag sa imo *sa kamatuoran*
- ¹³ nga nangakig ka gid sa Dios
kag naghambal sinang malain nga mga pulong kontra sa iya?

14 Mahimo bala sang tawo nga magkabuhi nga matinlo kag matarong?

15 Wala gani nagasalig ang Dios sa iya mga anghel!

Kon ining langitnon nga mga tinuga* indi gani matinlo sa iya panulok,

16 ang tawo pa ayhan, nga malain kag makasasala,
kag ginauhaw sa paghimo sang malain?

17 “*Job*, pamatii ako.

Sugiran ko ikaw kag paathagan sang akon naeksperiensyahan.

18 Makasugid man parte sini ang maalamon nga mga tawo

nga nakatuon sa ila mga katigulangan.

19 *Mga maalamon gid sila,*

kay sila lang ang nagapanag-iya sang ila duta,
kag wala sing mga taga-iban nga lugar nga nagsakop sa ila.

20 “Ang malain nga tawo nagaantos sa bilog niya nga kabuhi.

21 Permi siya ginakulbaan, kag bisan sa tion nga wala sing katalagman ginakulbaan siya nga basi salakayon siya sang mga tulisan.

22 Nahadlok siya magkadto sa dulom kay basi patyon siya.

23 Nagatalang-talang siya sa pagpangita sang pagkaon bisan diin.†

* 15:15 ining langitnon nga mga tinuga: sa literal, ang langit

† 15:23 Nagatalang-talang...bisan diin: ukon, Natigana siya nga pagkaon para sa uwak.

Nahibaluan niya nga malapit na siya mapatay.‡

24 Puwerte ang iya kakulba, pareho sa hari nga manugsalakay sa inaway.

25 *Nagakatabo ini sa iya*, tungod nagarebelde siya§ sa Dios nga Makagagahom kag nagabato sa iya.

26 Daw pareho lang nga nagauyat siya sang mabakod nga taming kag gusto gid nga kontrahon ang Dios.

27 Bisan manggaranon kag matambok siya subong,

28 magaestar siya sa guba nga mga banwa, sa mga balay nga wala sing may nagaestar kag daw sa marumpag na.

29 Indi na siya padayon nga magamanggaranon. Ang iya manggad indi magdugay, kag ang iya pagkabutang indi magdamo sa duta.

30 Indi siya makapalagyo sa kalaglagan.*

Mangin pareho siya sa kahoy nga ang mga salingsing sini masunog.

Madula ang tanan niya nga pagkabutang sa isa lang ka paghuyop sang Dios.

31 Indi niya pagdayaan ang iya kaugalingon paagi sa pagsalig sa mga butang nga wala sing pulos,

kay wala gid siya sing may makuha sa sini.

32 Sa wala pa mag-abot ang iya tion, mabaton niya ang iya silot

‡ 15:23 *malapit na siya mapatay*: sa literal, *malapit na ang adlaw sang kadulom* § 15:25 *nagarebelde siya*: sa literal, *nagaumol siya sang iya kamot* * 15:30 *kalaglagan*: sa literal, *kadulom*

- kag indi na siya mag-uswag pa.[†]
- ³³ Mangin pareho siya sa ubas nga nagakapulak ang iya hilaw nga mga bunga, ukon pareho sa kahoy nga olibo nga nagakapulak ang iya mga bulak.
- ³⁴ Kay ang mga indi diosnon magakalamatay nga wala sing mga kaliwat.
Kag magakalasunog ang mga balay nga ginpatindog nila paagi sa pagpanguwarta.
- ³⁵ Nagahunahuna sila permi sa pagpanggamo, paghimo sang malain, kag pagpangdaya.”

16

Naghambal si Job

- ¹ Dayon nagsabat si Job,
- ² “Nabatian ko na ina sang una pa.
Imbes nga lipayon ninyo ako, ginapasubo pa gani ninyo ako tapat.
- ³ Indi na bala kamo mag-untat sa paghambal sing wala sing pulos?
Ano gid bala ang nagatublag sa inyo nga sagi kamo ka bais sa akon?
- ⁴ Kon kamo sa akon lugar, makahambal man ako pareho sa inyo ginahambal sa akon.
Waswasan ko man kamo hambal kag magalungo-lungo sang akon ulo sa inyo.
- ⁵ *Pero indi ko ina paghimuon. Sa baylo, mahambal ako sang mga pulong nga makapabaskog kag makalipay sa inyo.*

[†] **15:32** *indi na siya mag-uswag pa: sa literal, ang iya mga sanga indi na pagtubuan sang mga dahon.*

⁶ Pero sa karon, ang akon kasakit nagapadayon
bisan ano pa ang akon ihambal.
Kag kon maghipos man ako indi gihapon ini
madula.

⁷ “*O Dios*, ginpakapuyan mo ako.
Ginlaglag mo ang bilog ko nga panimalay.

⁸ Ginpakuripot* mo ako; puwerte na sa akon kani-
wang,
kag suno sa iban ini nagapamatuod nga
nakasala ako.

⁹ Sa imo kaakig, *O Dios*, ginsalakay mo ako.
Daw pareho ka sa mabangis nga sapat nga
naggus-ab sang akon unod.

Ginpabagrutan mo ako sang imo ngipon
kag gintulok sang masakit nga daw sa kaaway
mo ako.

¹⁰ “Ginyaguta kag ginkadlawan ako sang mga
tawo.
Gintampa nila ako sa guya sa pag-insulto sa
akon.
Nag-isa sila kontra sa akon.

¹¹ Gintugyan ako sang Dios sa kamot sang malain
kag makasasala nga mga tawo.

¹² Maayo ang akon kahimtangan sadto, pero gin-
laglag niya ako.

Daw sa ginkuga niya ako kag gindugmok.
Ginhimo niya ako nga iya iliguon.

¹³ Ginlibutan ako sang iya mga manugpana,
kag ginpana nga wala sing luoy-luoy.
Natuhog ang akon batobato,
kag nag-awas ang akon apdo sa duta.

* **16:8** *Ginpakuripot*: ukon, *Gindakop*

- 14 Wala untat ang pagpilas niya sa akon;
daw isa siya ka soldado nga nagasalakay sa akon.
- 15 Nagasuksok ako sang sako
kag nagapungko sa duta *sa pagpangasubo*.
- 16 Nagapalamula ang akon guya sa sobra nga hibi
kag nagapalamarok ang akon mata.
- 17 Wala gid ako sang may nahimo nga sala,
kag sinsero gid ako sa akon pagpangamuyo.
- 18 “Pareho ako sa tawo nga ginpatay nga nagapangabay sa duta
nga indi pagtabunan ang iya dugo sa wala pa niya maangkon ang hustisya.
- 19 Bisan karon ang akon saksi[†] ara sa langit.
Siya ang magasiling nga wala ako sing sala.
- 20 Ang akon mga abyan nagainsulto sa akon,
pero nagahibi ako sa Dios *sa pagpangayo sang bulig*.
- 21 Ang akon saksi amo ang magapakitluoy sa Dios
para sa akon
pareho sa isa ka tawo nga nagapakitluoy para sa iya abyan.
- 22 Kay sa indi madugay magataliwan na ako kag
indi na magbalik.

17

- 1 Madali na lang ako mapatay; daw sa mabugto na ang akon ginhawa.
Handa na ang lulubngan para sa akon.
- 2 Ginalibutan ako sang mga manug-insulto.
Bulgar gid ang ila pag-insulto sa akon.

[†] **16:19 saksi:** Posible isa ka langitnon nga tinuga.

- ³ “*O Dios*, buligi ako nga mahilway ako.
Wala na sang iban nga makabulig sa akon
kundi ikaw lang.
- ⁴ Ginlipdan mo ang panghunahuna sang akon
mga abyan para indi sila makaintiendi.
Gani indi sila pagtuguti nga magmadinalag-
on *sa ila nga pag-akusar sa akon*.
- ⁵ Pareho sila sa tawo nga nagaluib sa iya mga
abyan para makakuwarta,
nga amo ang kabangdanan sang pag-antos*
sang iya kabataan.
- ⁶ “Ginhimo ako sang Dios nga kaladlawan sang
mga tawo,
kag ginaduplaan nila ako sa guya.
- ⁷ Nagapalangdulom na ang akon panulok sa ka-
subo;
daw kalag na ako kaniwang.
- ⁸ Ang mga tawo nga *nagakabig sang ila kaugalin-
gon nga matarong*
nagakatingala sa sining natabo sa akon.
Ginapakamalaot nila ako subong sa isa ka indi
diosnon nga tawo.
- ⁹ *Para sa ila* ang matarong nga tawo mabakod sa
iya nga pagkabuhi
kag nagabaskog pa gid.
- ¹⁰ “Pero ginahangkat ko sila sa pag-usisa liwat sa
akon.
Sigurado nga masapwan ko nga wala sing
bisan isa sa ila nga nakaintiendi.
- ¹¹ Madali na lang matapos ang akon mga inadlaw.

* **17:5** *pag-antos*: sa literal, *pagkabulag*

- Napaslawan ang akon mga plano kag mga handom.
- ¹² Pero nagasiling sila nga basi mangin maayo man ang akon kahimtangan sa palaabuton. Siling nila, ‘Sa pihak sang kadulom may mag-aabot nga kasanag.’
- ¹³ Kon maglaom gid man ako, ang akon lauman amo ang makaestar na sa lugar sang mga patay.
Gusto ko na iplastar ang akon hiligdaan sa sining madulom nga lugar.
- ¹⁴ Kabigon ko na ang lulubngan nga akon amay, kag kabigon ko ang mga ulod *nga magaut-ot sa akon* nga akon iloy kag mga utod nga babayi.
- ¹⁵ May paglaom pa bala ako? Sin-o ang makasiling nga may paglaom pa ako?
- ¹⁶ Ang akon paglaom magaupod sa akon sa lugar sang mga patay.
Magaupod kami didto sa idalom sang duta.”

18

Naghambal si Bildad

- ¹ Dayon nagsabat si Bildad nga taga-Shua,
- ² “*Job*, san-o mo pa bala untatan inang imo ginapanghambal?
Kay-uha bala ang imo ginapanghambal kag maestorya kami sa imo.
- ³ Ginakabig mo bala kami nga pareho sa mga baka nga wala sing pag-intiendi?
- ⁴ Ginahalitan mo lang ang imo kaugalingon sa imo kaakig.
Nagahunahuna ka bala nga tungod lang sa imo,

pabay-an *sang Dios* ang kalibutan
ukon sayluhon *niya* ang mga bato sa ila sini
nahamtangan?

⁵ “Sa pagkamatuod, ang malain nga tawo sigurado
gid nga mapatay.

Pareho siya sang suga nga indi na magsiga.

⁶ Mangin madulom ang iya tolda kay mapatay ang
suga sa iya tupa.

⁷ Sang una sigurado ang iya mga tikang,
pero subong nagakatumba na siya.

Ang iya mismo padihot amo ang nagalaglag sa iya.

⁸ Siya mismo ang naglakat pakadto sa siod,
kag nasiod siya.

⁹ Indi na makahalin ang iya tiil.

¹⁰ Ginbutang ini nga siod sa iya alagyan,
kag natago ini sa duta.

¹¹ Nalibutan siya sang mga butang nga nagapa-
hadlok sa iya

kag daw sa nagalagas ini sa iya.

¹² Ang kalamidad *daw sa* gutom nga tawo nga
gusto maglamon sa iya.

Ang kalaglagan handa sa paglaglag sa iya.

¹³ Ang iya panit ginaut-ot sang makamamatay nga
balatian

kag nagakadunot ang iya mga tiil kag kamot.

¹⁴ Ginapahalin siya sa iya elistaran* nga nagapro-
tektar sa iya,

kag ginadala siya sa makahaladlok nga hari.†

* **18:14** *elistaran*: sa literal, *tolda* † **18:14** *makahaladlok nga hari*: siguro ang buot silingon, *ang kamatayon*

- 15 Madula ang iya elistaran tungod masunog ini sang nagadabadaba nga asupre.
- 16 Mangin pareho siya sang kahoy nga malaya ang mga gamot kag mga sanga sini.
- 17 Wala na sing may magdumdom sa iya diri sa kalibutan. Kalimtan na gid siya.
- 18 Tabugon siya sa sining kalibutan nga masanag pakadto sa *lugar sang mga patay nga madu-lom*.
- 19 Wala siya sing mga anak ukon mga kaliwat, kag wala gid sing may mabilin nga buhi sa iya pamilya.‡
- 20 Ang mga tawo sa bisan diin nga lugar§ nagakatingala kag nagakahadlukan sa natabo sa iya.
- 21 Matuod gid nga amo ina ang dangatan sang malain nga tawo, nga wala nagakilala sa Dios.”

19

Naghambal si Job

- 1 Dayon nagsabat si Job,
- 2 “Hasta san-o pa ninyo ako paantuson kag sakiton sa inyo mga ginapanghambal?
- 3 Pila na ka beses* nga ginainsulto ninyo ako. Wala kamo mahuya sa pagpakalain sa akon.
- 4 Kon nakasala gid man ako, akon na ina problema.
- 5 Nagahunahuna kamo nga matarong kamo sang sa akon,

‡ 18:19 *pamilya*: ukon, *banwa*
sa literal, sa east kag sa west
Napulo ka beses

§ 18:20 *sa bisan diin nga lugar*:
* 19:3 *Pila na ka beses*: sa literal,

kag ginakabig ninyo ang akon pag-antos nga pamatuod nga nakasala ako.

⁶ Pero ang Dios ang naghimo sini sa akon.
Siya ang nagbutang sang siod sa akon palibot.

⁷ “Nagapanawag ako sa pagpangayo sang bulig,
pero wala sing may nagasabat sa akon.
Nagapangayo ako sang hustisya,
pero wala sing may nagahatag sini sa akon.

⁸ Ginbalabagan sang Dios ang akon alagyan para
indi ako makaagi.
Gintabunan niya sang kadulom ang akon
alagyan.

⁹ Ginkuha niya ang akon kadungganang kag maayo
nga reputasyon.

¹⁰ Ginapaantos niya ako bisan diin ako
magliso hasta nga daw sa mapatay na
ako.

Ginkuha niya ang akon paglaom nga daw sa ka-
hoy nga gin-gabot.

¹¹ Puwerte gid ang iya kaakig sa akon,
kag ginakabig niya ako nga isa sa iya mga
kaaway.

¹² *Daw pareho lang nga ginpadal-an niya ako sang*
mga soldado sa pagsalakay sa akon.
Ginapalibutan nila ako sa akon tolda.

¹³ “Ginpapalagyo niya sa akon ang akon mga
paryente.[†]

Ang akon mga kilala malayo na sa akon.

¹⁴ Wala na ang mga tawo nga malapit sa akon.
Ginkalimtan na ako sang akon mga kilala.

[†] **19:13** *mga paryente: ukon, mga utod*

- 15 Ginkabig ako sang akon mga bisita kag kabulig
nga mga babayi nga estranghero.
Ang pagtan-aw nila sa akon taga-iban nga
lugar.
- 16 Kon magtawag ako sa akon suluguon, wala gid
siya nagasabat,
bisan pa nga nagapakitluoy ako sa iya.
- 17 Nabahuan sang akon ginhawa ang akon asawa,
kag nangil-aran sa akon ang akon mga utod
nga lalaki.
- 18 Bisan ang magagmay nga mga bata nagainsulto
sa akon.
Kon makita nila ako,‡ ginakadlawan nila ako.
- 19 Ang tanan nga suod ko nga abyan nangil-aran
sa akon.
Gintalikdan ako sang akon mga ginahigugma.
- 20 Daw sa tul-an na lang ako nga naputos sang
panit,
kag daw halos mapatay na ako.
- 21 “Maluoy kamo mga abyan ko.
Kaluoyi ninyo ako, kay ginapaantos ako sang
Dios.
- 22 Ngaa ginahingabot ninyo ako pareho sang gi-
nahimo sang Dios sa akon?
Indi pa bala tuman ang inyo pagpaantos sa
akon?
- 23 Maayo kuntani kon ginsulat ang mga ginpang-
hambal ko sa isa ka libro,
24 ukon gin-inggreb sing maayo sa bato para
indi mapanas hasta san-o.

‡ 19:18 Kon makita nila ako: ukon, Kon magtindog ako sa paghambal

25 “Pero nahibaluan ko nga buhi ang akon manug-
apin, §
kag sa ulihi magaabot siya sa duta sa *pag-apin*
sa akon.

26 Kon madunot na ang akon panit kag maghalin
na ako sa akon lawas, makita ko ang Dios.*

27 Makita ko siya mismo sang akon mga mata,
kag indi na siya mangin iban sa akon.

Dako gid ang akon handom nga makita siya.

28 “Kon padayunon ninyo ang pag-akusar sa akon
nga nagaantos ako tungod sa akon sala,

29 magaabot gid sa inyo ang makahaladlok
nga silot† *sang Dios*.

Huo, silutan gid niya kamo tungod sa iya kaakig.

Dayon mahibaluan ninyo nga ginasantensya-
han kamo *sang Dios*.”

20

Naghambal si Zofar

1 Dayon nagsabat si Zofar nga taga-Naama,

2 “Kinahanglan nga magsabat ako kay indi ako
mapahamtang.

3 Ginsabdong mo ako nga may pag-insulto,
kag karon may nagatulod sa akon panghu-
nahuna nga magsabat ako sa imo.

§ 19:25 *manug-apin*: ukon, *manluluwas*; ukon, *manugdepensa*

* 19:26 Ukon, *Samtang ara pa ako sa akon lawas, makita ko ang Dios bisan pa nga nagakadunot ang akon panit tungod sa akon balatian.* † 19:29 *silot*: sa literal, *espada*

⁴ Sigurado gid nga nahibaluan mo nga halin pa sang una, umpisa sang pagtuga sa tawo sa kalibutan,

⁵ ang kalipay sang malain nga mga tawo umalagi lang.

Huo, wala nagadugay ang kalipay sang mga tawo nga indi diosnon.

⁶ Bisan puwerte ang iya pagkamatinaas-taason, nga daw lambot na ini sa mga panganod ukon sa langit,

⁷ madula siya hasta san-o pareho sang iya tai.

Ang mga nakakilala sa iya, mamangkot kon diin na siya.

⁸ Madula siya pareho sang damgo ukon sang palanan-awon sa kagab-ihon, kag indi na gid siya makita.

⁹ Indi na siya makita sang nakakilala sa iya, kag madula siya sa lugar nga iya anay ginaestaran.

¹⁰ Ang iya mga anak amo ang magabayad sa mga imol sa iya mga kinawat sa ila.

¹¹ Mapatay siya kag ilubong nga bataon kag makusog pa.

¹² “Ang paghimo sang kalautan pareho sa pagkaon nga matam-is sa iya baba,

¹³ kag ginaugom niya ini sing malawig para masaboran gid niya.

¹⁴ Pero pag-abot sini sa iya tiyan mangin mapait ini kag magahilo sa iya pareho sa dalit sang manog.

- 15 Isuka niya pareho sa pagkaon ang manggad nga iya ginkawat.
Bisan ara na ini sa iya tiyan ipasuka ini sang Dios sa iya.
- 16 Magasuyop siya sang dalit sang mga man-og nga amo ang magapatay sa iya.
- 17 Indi na niya matilawan ang bugana nga lana, gatas kag honey,
nga daw sa sapa ukon suba nga nagailig.
- 18 Indi siya makabaton sing balos sa iya pag-pangabudlay.
Indi siya makapangalipay sa iya manggad.
- 19 Kay gindaogdaog niya ang mga imol kag ginpabay-an niya sila nga pigado.
Gin-agaw niya ang mga balay nga indi iya.
- 20 Wala siya nagakaayawan sa iya pagkadalok.
Ang tanan nga magustuhan niya indi makaluwas sa iya.
- 21 Pero wala na sing may mabilin sa iya nga iya makaon,
kay ang iya manggad madula.
- 22 Sa iya kabuganaan, magaabot sa iya ang kalisod.
Puwerte gid nga pag-antos ang magaabot sa iya.
- 23 Kon mabusog na niya ang iya kaugalingon,
ipaagom sang Dios sa iya ang iya puwerte nga kaakig,
kag paulanan siya sang silot.
- 24 Bisan makapalagyo man siya sa salsalon nga armas,
matuhog gihapon siya sang saway nga pana.

- ²⁵ Matuhog ang iya apdo, kag magalapos ang pana sa iya lawas.
Magaabot sa iya ang kahadlok.
- ²⁶ Madula ang iya manggad sa kadudulman.
Sunugon siya kag ang tanan nga nabilin sa iya elistaran*
sang kalayo nga indi tawo ang nagpasiga.
- ²⁷ Ipahayag sang langit ang iya sala
kag magasaksi ang duta kontra sa iya.
- ²⁸ Pagaanuron sang baha ang iya balay
sa adlaw nga ipaagom sang Dios ang iya kaakig.
- ²⁹ Amo ina ang kapalaran sang malain nga tawo
nga gintalana sang Dios para sa iya.”

21

Naghambal si Job

- ¹ Dayon nagsabat si Job,
- ² “Pamatii ninyo ako sing maayo para mapalipay man ninyo ako.
- ³ Pamati kamo samtang nagahambal ako,
kag kon makatapos na gani ako, yagutaa gi-hapon *ninyo ako kon gusto ninyo*.
- ⁴ Ang akon reklamo indi kontra sa tawo *kundi sa Dios*.
Amo ini ang rason kon ngaa dali ako mangakig.
- ⁵ Tan-awa bala ninyo ako kag makapanabon gid kamo sang inyo kamot sa inyo baba sa katingala,
nga indi makapati *sa natabo sa akon*.

* **20:26** *elistaran*: sa literal, *tolda*

6 Kon hunahunaon ko ang mga nagakatabo sa akon, nagakurog ako sa kahadlok.

7 “Ngaa padayon nga nagakabuhi ang mga malain?

Nagatigulang pa sila kag nagamauswagon.

8 Kag makita pa nila ang pagdako sang ila mga anak kag mga apo.

9 Nagaestar pa sila sa ila mga balay nga wala sing katalagman kag wala sing may ginakahadlukan.

Kag wala sila ginasilutan sang Dios.

10 Wala nagakapalyar sa pagpamata ang ila mga baka,

kag wala ini nagakahulugan.

11 Ang ila mga bata madamo pareho sa mga karnero.* Nagasinaot sila,

12 nagakinanta, kag nagakinalipay sa tukar sang tamborin, arpa kag plawta.

13 Nagakabuhi sila nga mainuswagon kag nagakalamatay nga malinong.

14 Pero nagasiling sila sa Dios, ‘Pabay-i lang kami!

Wala kami nagahandom nga mahibaluan ang imo mga pamaagi.

15 Sin-o gid bala ikaw nga ginatawag Makagagahom?

Ngaa dapat ka namon alagaron?

Kag ano gid ang amon makuha kon magpangamuyo kami sa imo?’

* **21:11** *Ang ila...karnero: ukon, Ginapahampang nila ang ila mga bata nga daw sa mga karnero.*

16 Pero ang matuod, ang ila pag-uswag wala naghalin sa ila kaugalingon nga pagpangabudlay.

Gani kon ano man ang ilaygay sining mga malain, indi gid ako magpamati.

17 “Diutay lang ang nagakapatay nga malain nga mga tawo.

Talagsa lang nagaabot sa ila ang kalisod ukon ang kasakit nga ginapadala sang Dios tungod sa iya kaakig.

18 Talagsa lang sila ginatabog nga daw sa dagami ukon upa nga ginapalid sang mabaskog nga hangin.

19 Nagasiling kamo nga kon indi sila pagsilutan sang Dios, ang ila mga kabataan amo ang iya silutan.

Pero nagasiling ako nga ang nakasala amo ang dapat silutan sang Dios, para maekspe-riensyahan nila

20 kag makita nila mismo ang ila kalaglagan.

Pabay-i nga matilawan nila ang kaakig sang Mak-agagahom *nga Dios*.

21 Kay kon patay na sila wala na sila kalibutan sa nagakalatabo sa ila panimalay.

22 “Makatudlo bala ang tawo sa Dios, sanglit siya ang pinakamataas nga hukom?

23 May mga tawo nga nagakapatay nga bugana kag matawhay ang ila kahimtangan,

24 kag maayo ang ila lawas.

- 25 May mga tawo man nga nagakapatay nga mapait ang ila kahimtangan,
kag wala gid makatilaw sang maayo nga pangabuhi.
- 26 Pero pareho lang sila nga ilubong sa duta kag pagakaunon sang *mga* ulod.
- 27 “Nahibaluan ko gid kon ano ang inyo ginahunahuna.
Nahibaluan ko ang inyo mga padihot kontra sa akon.
- 28 Sugiran ninyo ako sang mga tawo nga mangaranon nga nagkalaguba ang ila mga balay tungod sa ila kalautan.
- 29 Pero pamangkuta ang mga nagaalagi,
kag pamatii ang ila mga ginasiling. *Kay sugiran nila kamo*
- 30 nga bisan ang malain nga mga tawo nagakaluwas sa adlaw nga mag-abot ang kalamidad
tungod sa kaakig *sang Dios*.
- 31 Wala gid sing may nagasabdong sing hayag sa malain nga tawo.
Wala gid sing may nagabalos sa iya ginhimo.
- 32 Kon ilubong na siya, may nagaguwardya pa sang iya lulubngan.
- 33 Madamo ang nagakumpanyar sa iya,
kag ang duta nagahatag sang kapahuwayan sa iya.
- 34 “Gani paano ninyo ako mapalipay sa inyo mga ginahambal nga wala sing pulos?
Wala gid sing kamatuoran ang inyo ginasiling.”

22

Naghambal si Elifaz

- ¹ Dayon nagsabat si Elifaz nga taga-Teman,
² “May mabulig bala ang tawo sa Dios, ukon bisan ang maalam nga tawo?
³ Mapalipay mo bala ang Makagagahom *nga Dios* kon matarong ka?
May makuha bala siya sa imo kon wala sing kasawayan ang imo kabuhi?
⁴ Ginasabdong ka sang Dios kag ginasentensyahan
indi tungod kay nagatahod ka sa iya,
⁵ kundi tungod kay puwerte na gid ang imo kalautan
kag wala na sang untat ang imo pagpakasala.
⁶ Kay ginakuha mo nga wala sing kaluoy ang bayo sang imo isigkatawo
bilang garantiya *sa iya utang sa imo*.
⁷ Wala mo ginahatagan sang tubig ang mga ginahaw,
kag wala mo man ginahatagan sang pagkaon ang mga ginagutom.
⁸ Ginagamit mo ang imo pagkagamhanan kag pagkadungganon sa pag-angkon sang duta.
⁹ Kon magpangayo sa imo sang bulig ang mga balo nga babayi,
ginapapulì mo sila nga wala sing dala.
Pati ang mga ilo wala mo ginatratar sing maayo.
¹⁰ Amo ina kon ngaa ginalibutan ka sang mga siod,
kag nagaabot sa imo ang gulpi nga kahadlok.
¹¹ Amo ina kon ngaa nadulman ka kag indi makakita,

kag ginalapawan sang baha.

- 12 “Ang Dios ara sa pinakaibabaw sang langit,
labaw pa sa pinakamataas nga mga bituon.
- 13 Amo ina kon ngaa nagasiling ka, ‘Wala
nakahibalo ang Dios sa akon ginahimo.
Natabunan siya sang gal-om, paano siya
makahukom?’
- 14 Ginalikupan siya sang madamol nga mga
panganod,
gani indi niya kita makita samtang nagalakat
siya sa ibabaw sang langit.’
- 15 “Magpadayon ka bala sa pagsunod sa paggi-
nawi
nga dugay na nga ginasunod sang malain nga
mga tawo?
- 16 Nagkalamatay sila sa wala pa ang ilaron;
pareho sila sa pundasyon sang balay nga gin-
anod sang baha.
- 17 Nagsiling sila sa Makagagahom nga Dios,
‘Pabay-i lang kami! Ano bala ang mahimo mo
para sa amon?’
- 18 Pero ang Dios amo ang nagpuno sang ilaron
sang balay sang maayo nga mga butang.
Gani kon ano man ang ilaygay sining malain
nga mga tawo, indi gid ako magpamati.
- 19 “Kon makita sang matarong kag inosente nga
mga tawo ang pagkalaglag sang malain nga
mga tawo,
magakalipay sila kag magakadlaw sa ilaron.
- 20 *Magasiling sila*, ‘Nalaglag gid ang aton mga ka-
away,

kag ginlamon sang kalayo ang ila pagkabutang.’

21 “*Job*, magpasakop ka sa Dios kag magpakighusay sa iya para pakamaayuhon niya ikaw.

22 Batuna ang iya mga pagpanudlo kag tipigi ang iya mga pulong sa imo tagipusuon.

23 Kon magbalik ka sa Makagagahom *nga Dios*, kag kuhaon mo ang kalautan sa imo panimalay, ibalik niya ang imo maayo nga kahimtangan.

24 *Indi paghatagi sang bili* ang imo mga bulawan; kabiga ina nga daw sa balas lang ukon daw sa mga bato lang sa suba.

25 Dayon ang Makagagahom *nga Dios* mangin pareho sang bulawan kag malahalon nga pilak sa imo.

26 Dayon masapwan mo ang kalipay nga naga-halin sa Makagagahom *nga Dios*, kag indi ka mahuya sa pagpalapit sa iya.

27 Magapangamuyo ka sa iya kag pamatian ka niya, kag pagatumanon mo ang imo mga promisa sa iya.

28 Ano man ang ginaplano mo nga himuon, matuman ini, kag mangin masanag ang imo alagyan.

29 Kon may ara sang tawo nga nagakaluya, kag kon magpangamuyo ka sa Dios nga pabakuron siya,

buligan niya ang amo nga tawo.

30 Bisan ang tawo nga nakasala luwason niya paagi sa imo matarong nga kabuhi.”

23

Naghambal si Job

- ¹ Dayon nagsiling si Job,
² “Hasta subong puwerte gid ang akon reklamo.
Ginapaantos pa gid ako sang Dios sa pihak
sang akon pag-ugayong.*
³ Kon nahibaluan ko lang kon diin ko siya pangi-
taon;
kon makakadto lang ako sa iya ginaestaran,
⁴ ihambal ko gid sa iya ang akon kaso kag
ipresentar ko ang akon mga rason.
⁵ Gusto ko mahibaluan kon ano ang isabat niya sa
akon,
kag gusto ko intiendihon ang isiling niya.
⁶ Baison ayhan niya ako paagi sa iya gahom?
Siyempre indi!
Pamatian niya ang akon ihambal.
⁷ Ang matarong nga tawo nga pareho sa akon
makarason sa atubangan sang *Dios nga*
akon Manughukom,
kag hilwayon niya ako hasta san-o.
- ⁸⁻⁹ “Ginpangita ko ang Dios sa palibot—sa east,
west, north, kag south—pero wala ko siya
makita.
¹⁰ Pero nahibaluan niya ang akon ginahimo.
Sa tapos nga matilawan niya ako, masapwan niya
nga *matinlo* ako pareho sa *puro nga bu-*
lawan.
¹¹ Ginsunod ko ang iya mga pamaagi, kag
wala gid ako naglikaw sa sini.

* **23:2** *Ginapaantos...pag-ugayong:* ukon, *Indi ko gid mapunggan ang akon pag-ugayong.*

- 12 Ginatuman ko permi ang iya sugo,
kag ginatipigan ko ini sa akon tagipusuon.[†]
- 13 Pero pagusto ang Dios sa iya ginahimo;
wala sing may makabalabag sa iya.
Ginahimo niya ang iya naluyagan.
- 14 Gani himuon niya ang iya ginplano nga
himuon sa akon,
kag madamo ang iya plano sa akon.
- 15 Amo gani nga nahadlok ako sa iya.
Kon hunahunaon ko ini, puwerte ang akon
kahadlok.
- 16 Ginpaluya kag ginpahadlok ako sang Dios nga
Makagagahom.
- 17 Pero wala ako nag-untat sa pagreklamo
bisan daw sa natabunan ako sang puwerte
nga kadulom.

24

Nagpamangkot si Job Kon Ngaa Wala Ginasilutan sang Dios ang Malain nga mga Tawo

- 1 “Ngaa wala nagatalana ang Makagagahom nga
Dios sang tion sa paghukom sa malain nga
mga tawo?
Ngaa wala makita sang mga nagakilala sa iya
inang tion sa paghukom?
- 2 Nagapanguha sang duta ang malain nga mga
tawo paagi sa paghalin sang mga muhon.*
Nagapangawat sila sang mga sapat kag gi-
naimpon nila sa ila mga sapat.

[†] 23:12 *ginatipigan...tagipusuon*: ukon, *ginapakamahal ko gid ini labaw pa sa akon adlaw-adlaw nga pagkaon*. * 24:2 *muho*n: Tanda ini sang border sang duta. Kon sa English, *landmark ukon boundary markers*.

- ³ Ginakawat nila ang mga donkey sang mga ilo,
kag ginakuha nila bilang garantiya sa utang
ang baka sang balo nga babayi.
- ⁴ Ginadaogdaog[†] nila ang mga imol,
gani napilitan ini nga magpanago.
- ⁵ Nagapangita sila sang ila pagkaon sa kamin-
gawan pareho sa talunon nga mga donkey.
Halos wala na sing iban nga lugar nga mapan-
gitaan nila sang pagkaon para sa ila mga
anak.
- ⁶ Nagapangsipot sila sang mga patubas sa uma,
pati sa talamnan sang ubas sang malain nga
mga tawo.
- ⁷ Nagatulog sila kon gab-i nga ginatugnawan,
kay wala sila sing habol kag kulang ang ila
bayo.
- ⁸ Nagakabasa sila sang ulan nga nagatupa sa mga
kabukiran,
kag nagadasok sila sa higad sang mga bato
tungod kay wala sila sing pasilungan.
- ⁹ “Ginakuha *sang malain nga mga tawo* ang bata
sang balo kag imol nga babayi bilang bayad
sa utang.
- ¹⁰ Nagalakat ang mga imol nga kulang sing bayo;
ginapapas-an sila sang mga inani *nga uyas*
pero gutom sila.
- ¹¹ Ginapapuga sila sang olibo kag ubas, pero indi
sila makatilaw sini.
- ¹² Mabatian sa siyudad ang mga pag-ugayong sang
mga tagumatayon

[†] **24:4** *Ginadaogdaog*: sa literal, *Ginatikwang sa dalan*.

kag ang pagpangayo sang bulig sang mga
napilasan sing grabe,
pero wala gid pagbalusi sang Dios ang naghimo
sing malain sa ila.

- 13 “May mga tawo nga nagakontra sa kasanag.
Wala sila nagalakat sa kasanag kag wala nila
ini naintiendihan.
- 14 Ang manugpatay nagabangon aga pa sa pag-
patay sang mga imol,
kag kon gab-i nagapangawat siya.
- 15 Ang nagapanginbabayi nagahulat magdulom
para wala sing may makakita sa iya.
Ginatabunan niya ang iya nawong para wala
sing may makakilala sa iya.
- 16 Kon gab-i nagasulod ang mga kawatan sa mga
balay,
pero kon adlaw nagapanago sila, kay naga-
likaw sila sa kasanag.
- 17 Ginakabig nila ang kadulom nga kasanag,
kay mas gusto nila ang makahaladlok nga
kadulom.

Ang Sabat sang Abyan ni Job

- 18 “Pero indi magadugay ang malain nga mga
tawo pareho sa bukal sang tubig.
Ang duta nga ila ginapanag-iyahan ginapaka-
malaot *sang Dios*.
- Gani wala sing may nagakadto sa ila talamnan
sang ubas.
- 19 Subong nga ang snow nagakatunaw kag na-
gacadula sa init,
ang mga makasasala madula man sa kalibu-
tan.

²⁰ Indi na sila pagdumdumon pa kundi kalimtan
na sila bisan sang ila iloy.

Laglagon sila pareho sa kahoy nga gin-utod,
kag kaunon sila sang mga ulod.

²¹ Kay wala nila pagtratara sing maayo ang
mga baw-as nga babayi.

Kag wala nila ginakaluoyan ang mga balo nga
babayi.

²² “Ginalaglag sang Dios ang gamhanan nga mga
tawo paagi sa iya gahom.

Bisan mabakod sila, wala sing kasiguruhan
ang ila kabuhi.

²³ Posible nga tugutan sila sang Dios nga magk-
abuhi nga wala sing katalagman,
pero ginabantayan gid sang Dios ang tanan
nila nga hulag.

²⁴ Sa malip-ot nga tion nagauswag sila,
pero sa indi madugay magakawala sila
pareho sa bulak nga nagakalaya
ukon pareho sa uhay nga gin-garab.

²⁵ Kon indi husto ang akon ginasiling, sin-o ang
makapamatuod nga nagabutig ako?
Sin-o ang makasiling nga sala ako?”

25

Naghambal si Bildad

¹ Dayon nagsabat si Bildad nga taga-Shua,

² “Gamhanan kag talahuron ang Dios.
Ginapahari niya ang kalinong sa kalangitan.

³ Maisip bala ang iya mga soldado?

May lugar bala nga wala nasanagan sang iya kasanag?

⁴ Paano makasiling ang isa ka tawo nga matarong siya sa atubangan sang Dios?

May ara bala nga natawo nga matinlo?

⁵ Kon bisan ang bulan kag ang mga bituon indi masanag sa iya panulok,

⁶ ano pa ayhan ang tawo nga pareho lang sa isa ka ulod.”

26

Naghambal si Job

¹ Dayon nagsabat si Job,

² “Nagahunahuna ka nga nabuligan mo ako nga maluya kag wala sing ikasarang.

³ Nagahunahuna ka nga nalaygayan mo ako nga wala sing alam paagi sa imo puwerte nga kaalam.

⁴ Diin bala naghalin inang imo mga ginpanghambal?

Kay sin-o espiritu ang nagtudlo sa imo sa paghambal sina?

⁵ “Nagakurog sa kahadlok ang mga patay sa ila nahamtangan didto sa idalom sang tubig.

⁶ Hayag gid sa Dios ang lugar sang mga patay.
Wala sing may makatabon sa lugar sang kalaglagan.

⁷ Ginahumlad sang Dios ang sa north *nga kalangitan* sa mahawan nga lugar,
kag ginapakabit niya ang kalibutan sa kahawaan.

⁸ Ginaputos niya ang ulan sa mga gal-om,

pero ang gal-om wala nagakabusdik bisan mabug-at ini.

⁹ Ginatabunan niya sang iya gal-om ang ugsad nga bulan.*

¹⁰ Ginhimo niya ang daw tinabuan sang langit kag sang dagat,† bilang dulunan sang kasanag kag sang kadulom.

¹¹ Sa iya nga pagsabdong nagatay-og ang mga haligi sang langit.

¹² Sa iya nga gahom ginalabugay niya ang dagat, kag sa iya nga kaalam ginlaglag niya *ang dragon nga si Rahab*.

¹³ Sa iya nga paghuyop nagtin-aw ang langit, kag sa iya nga gahom ginpatay niya ang nagasaog nga dragon.

¹⁴ Ini simple lang nga mga butang nga iya ginhimo.

Daw isa lang ini ka hutik nga aton nabatian.

Karon, sin-o bala ang makatungkad sang pagkagamhanan sang Dios?”

27

¹ Nagpadayon si Job sa paghambal,

² “Nagasumpa ako sa buhi nga Makagagahom nga Dios nga wala naghatag sa akon sang hustisya kag nagpalain sang akon buot.

³ Samtang nagaginhawa pa ako, kag ginatugutan pa ako sang Dios nga mabuhi,

* **26:9** *ugsad nga bulan*: ukon, trono † **26:10** *daw tinabuan sang langit kag sang dagat*: sa English, horizon

- ⁴ indi gid ako maghambal sang kalautan kag
indi gid ako magbutig.
- ⁵ Indi ko gid pagbatunon nga husto kamo.
Insister ko gid nga inosente ako hasta nga
mapatay ako.
- ⁶ Tindugan ko gid nga matarong ako, kag indi gid
ako mag-untat.
Samtang buhi ako limpyo ang akon konsen-
sya.
- ⁷ “Kabay pa nga ang mga nagakontra sa akon
silutan sang Dios sang silot nga bagay sa
malain nga mga tawo.
- ⁸ Kay ano bala ang paglaom sang indi diosnon
nga tawo kon kuhaon na sang Dios ang iya
kabuhi?
- ⁹ Magapamati bala ang Dios sa iya pagpangayo
sang bulig kon ang katalagman magaabot
sa iya?
- ¹⁰ Malipay ayhan siya sa Makagagahom nga
Dios?
Magapanawag bala siya sa iya sa tanan nga tion?
- ¹¹ “Tudluan ko kamo parte sa gahom sang Maka-
gagahom nga Dios.
Isugid ko gid sa inyo kon ano ang iya mga pa-
maagi.
- ¹² Pero kamo tanan nakakita sini.
Ti, ngaa nagahambal pa kamo sa akon sang wala
sing pulos?
- ¹³ “Amo ini ang kapalaran nga gintalana sang Dios
nga Makagagahom
sa malain kag mapintas nga mga tawo:

14 Bisan madamo pa ang iya mga anak, ang iban sa ila mapatay sa inaway ukon sa gutom.

15 Ang mabilin sa ila nga buhi mapatay sa balatian,
kag wala sing may magpangasubo sa ila kamatayon, bisan ang ila mga asawa.

16 “Bisan magtipon pa sang madamo gid nga pilak kag bayo ang malain nga tawo,

17 *indi siya ang makapullos sini.*

Ang matarong kag inosente nga mga tawo ang magasuksok sang iya mga bayo,
kag partidahon nila ang iya pilak.

18 Ang ginapatindog niya nga balay pareho *kagabok sa lawa* sang damang ukon sang kamalig sang manugbantay sang talamnan.

19 Magahigda siya nga manggaranon, pero pagbugtaw niya wala na ang tanan niya nga manggad.

20 Magaabot sa iya ang kahadlok nga daw baha
kag paliron siya sang mabaskog nga hangin sa kagab-ihon.

21 Paliron siya sang hangin nga halin sa east, kag madula siya sa iya ginaestaran.

22 Magahuyop ini sa iya nga wala sing luoy-luoy samtang nagatinguha gid siya sa pagpalagyo.

23 May magapamalakpak kag magapanagitsit sa pagyaguta sa iya tungod nga nadula siya sa iya ginaestaran.

28

Naghambal si Job Parte sa Kaalam kag Pag-intiendi

¹ “May mga minahan nga sa diin makita ang mga pilak,

kag may mga lugar nga sa diin ginapapuraw ang mga bulawan.

² Ang salsalon ginakuha sa duta, kag ang saway ginatunaw halin sa mga bato.

³ Nagagamit ang mga tawo sang suga para indi madulom kon magkutkot sila sa idalom gid sang duta.

Nagakutkot sila sang mga bato sa kadadalman.

⁴ Nagakutkot sila sang alagyan sa minahan, sa lugar nga wala ginaestaran ukon ginaagyan sang mga tawo.

Nagapanaog sila paagi sa mga lubid nga nagahabyog-habyog.

⁵ Sa ibabaw sang duta *nagatubo ang mga tanom nga ginahalinan sang pagkaon*, pero sa idalom sang duta daw sa ginporma sang kalayo.

⁶ Ang mga bato sang duta may sapiro* kag ang mga yab-ok sini may bulawan.

⁷ Ang mga alagyan sa *minahan* wala makita sang mga uwak ukon sang mga dapay,

⁸ kag wala maagyan sang mapintas *nga mga sapat* ukon sang leon.

⁹ Ginakutkot sang mga tawo ang pinakamatig-a nga mga bato

* **28:6 sapiro:** isa ka klase sang malahalon nga bato

- bisan pa ang idalom nga parte sang mga bukid.
- ¹⁰ Nagabuho sila sang alagyan sa dalagko nga mga bato,
kag makita nila ang nagkalain-lain nga malahalón nga mga bato.
- ¹¹ Nagakutkot sila sa ginahalinan[†] sang mga suba,
kag ginakuha nila ang natago nga mga manggad kag ginadala sa kasanag.
- ¹² “Pero diin bala makita ang kaalam ukon pagintiendi?
- ¹³ Wala nakahibalo ang tawo kon diin ini makita.[‡]
Indi ini makita diri sa kalibutan.
- ¹⁴ Indi man ini makita bisan sa kadadalman sang dagat.
- ¹⁵ Indi ini mabakal sang puro nga bulawan ukon sang pilak.
- ¹⁶ Indi matupungan ang bili sini sang puro gid nga bulawan
ukon sang malahalón nga *mga bato nga onix* kag sapiro.
- ¹⁷ Labaw pa ini sa bulawan ukon kristal.
Indi ini mabaylo sa alahas nga bulawan.
- ¹⁸ Ang bili sini labaw pa sa bili sang coral, haspe, ukon rubi.
- ¹⁹ Indi ini matupungan sang topas nga halin sa Ethiopia[§]
kag indi ini mabakal sang puro nga bulawan.

[†] **28:11** *Nagakutkot sila sa ginahalinan:* Amo ini sa iban nga du-
maan nga mga teksto. Sa Hebreo, *Ginatabunan nila ang.* [‡] **28:13**
kon diin ini makita: ukon, *kon daw ano ini kamalahalon* [§] **28:19**
Ethiopia: sa Hebreo, *Cush*

- 20 “Ti, diin bala makita ang kaalam ukon ang pag-intiendi?
21 Wala sing buhi nga tinuga nga makakita sini bisan pa ang mga pispis.
22 Bisang lugar sang kalaglagan, nga amo ang lugar sang mga patay, kuno-kuno lang ang ila nabatian parte sini.
23 Ang Dios lang gid ang nakahibalo kon sa diin makita ang kaalam.
24 Kay makita niya bisan pa ang pinakamalayo nga parte sang kalibutan, kag makita niya ang tanan sa idalom sang langit.
25 Sang ginhuyop niya ang hangin, kag sang gintakom niya kon ano kadamol sang ulan nga magtupa,
26 kag sang gindesisyunan niya kon diin magtupa ang ulan kag kon diin mag-agi ang mga kilat nga may daguob,
27 amo ato nga tion nga ginpakita niya ang kaalam kag ang kabilidhon* sini.
Gintestingan niya ini kag gin-aprobahan.
28 Dayon nagsiling siya sa mga tawo,
‘May kaalam kamo kag pag-intiendi kon nagatahod kamo sa Ginoo kag nagalikaw sa kalautan.’”

29

Ang mga Pagpakamaayo nga Nabaton ni Job Sadto

¹ Nagpadayon pa gid si Job sa paghambal,

* **28:27** *kabilidhon*: sa iban nga Bisaya, *kabililhon*; sa English, *precious*

- ² “Kon mabalik lang kuntani ang mga nagligad
nga mga inadlaw sang ginabantayan pa ako
sang Dios,
- ³ sang ginasanagan pa niya ang akon dalanon
samtang nagalakat ako sa madulom.
- ⁴ Sadtong tion nga maayo pa ang akon kahim-
tangan, ang Dios amo ang akon suod nga
abyan,
kag ginapakamaayo niya ang akon pani-
malay.
- ⁵ Ginaupdan pa ako sadto sang Makagagahom *nga
Dios*,
kag kaupod ko pa ang akon mga anak.
- ⁶ Sadto nga tion, ang akon mga baka nagahatag
sang madamo gid nga gatas,
kag ang akon mga talamnan sang olibo naga-
hatag sang madamo gid nga lana.
- ⁷ “Kon magkadto gani ako sa puwertahan sang
banwa,
kag mag-upod sa mga manugdumala sang
banwa kon mag-meeting sila,
- ⁸ nagapahigad ang pamatan-on nga mga lalaki
kon makita nila ako,
kag ang mga tigulang nagatindog *sa pagtahod
sa akon*.
- ⁹ Nagahipos bisan ang mga pangulo
- ¹⁰ kag ang dungganon nga mga tawo *pagkakita
nila sa akon*.
- ¹¹ Ang bisan sin-o nga nakakita sa akon ukon
nakabati sa akon maghambal, nagadayaw
sa akon.

- 12 Kay ginabuligan ko ang mga imol nga nagapan-
gayo sang bulig
kag ang mga ilo nga wala sing dalangpan.
- 13 Ginapakamaayo ako sang tagumatayon nga
mga tawo *nga akon ginbuligan*,
kag nalipay gid ang mga balo nga babayi *nga
akon man ginbuligan*.
- 14 Ginahimo ko permi ang matarong kag husto;
daw bayo kag turban ini nga akon ginasuk-
sok.
- 15 Nangin pareho ako sang mata sa tawo nga bulag
kag tiil sa tawo nga piang.
- 16 Nangin pareho ako sang isa ka amay sa mga
imol,
kag bisan ang mga estranghero ginbuligan ko
sa ila mga kaso.
- 17 Gindula ko ang gahom sang malain nga mga
tawo kag ginluwas ang ila mga biktima.
- 18 “Naghunahuna ako nga magakabuhi ako sing
malawig
kag mapatay nga ginalibutan sang akon pam-
ilya.
- 19 Kay pareho ako sadto sang *mabakod nga kahoy*
nga nagapangalapak ang mga gamot sa
tubig kag permi ginatun-ogan ang mga
sanga.
- 20 Ginadayaw ako permi sang mga tawo kag permi
ako mabaskog.
- 21 “Nagahipos ang mga tawo kag nagapamati sing
maayo sa akon mga laygay.

- ²² Pagkatapos ko hambal, wala na sila sang may idugang pa kay kontento sila sa akon ginhambal.
- ²³ Ginahandom nila ang akon mga pulong pareho sang ila paghandom sa ulan.
Gusto gid nila ini nga pamatian.
- ²⁴ Daw indi sila makapati kon magyuhom ako sa ila;*
ang akon malipayon nga nawong nakapabaskog sa ila.
- ²⁵ Ginatudluan ko sila sang ila himuon pareho sa isa ka pangulo.
Ginadumalahan ko sila pareho sa isa ka hari nga nagadumala sa iya mga soldado.
Ginalipay ko sila kon nagakasubo sila.

30

- ¹ “Pero karon ginayaguta ako sang mga tawo nga bata pa sang sa akon,
nga ang ila mga amay indi gid masaligan.
Mas masaligan pa gani ang akon mga ido nga nagabantay sang akon mga karnero.
- ² Ano gid bala ang makuha ko sa sini nga mga tawo nga mga maluya kag wala sing kusog?
- ³ Puwerte sa ila kaniwang sa sobra nga kinawad-on kag kagutom.
Nagakitkit na lang sila *sang mga kararuton**
sa kamingawan bisan kon gab-i.

* **29:24** Daw indi...sa ila: ukon, *Kon nadulaan sila sang paglaom, ginayuhuman ko sila.* * **30:3** kararuton: sa iban nga Bisaya, *kalaruton; ukon, kakaruton; ukon, kalalihon*

- 4 Ginapanggabot nila kag ginakaon ang mga tanom sa kamingawan,
bisan pa ang malas-ay nga gamot sang kahoy nga enebro.
- 5 Ginatabog sila palayo sa ila mga kasimanwa kag ginasinggitan nga daw sa mga kawatan.
- 6 Nagaestar na lang sila sa mamala nga mga iligan sang tubig,
sa mga guhab sang mga bato, kag sa mga buho sa duta.
- 7 Daw sa mga sapat sila nga nagauwang sa kagulangan,
kag nagadas-ukanay sila sa puno sang mga kahoy-kahoy.
- 8 Wala sila sing pulos kag wala gani sing may nakakilala sa ila,
kag gintabog sila sa ila duta.
- 9 “Kag karon ginainsulto ako sang ila mga anak paagi sa kanta.
Nangin kaladlawan ako sa ila.
- 10 Ginakangil-aran nila ako kag nagalikaw sila sa akon.
Wala sila natahap sa pagdupla sa akon guya.
- 11 Karon nga ginapaluya kag ginapaantos ako sang Dios,
ginhimo nila ang ila gusto nga himuon sa akon.
- 12 Ginasalakay ako sang sining malain nga grupo.
Nagabutang sila sang siod sa akon dalanon,
kag ginatinguhaan gid nila ako nga laglagon.
- 13 Ginabalabagan nila ang akon alagyan sa paglaglag sa akon.

Nagmadinalag-on sila bisan wala sing may nagabulig sa ila.

14 Ginasalakay nila ako pareho sa mga soldado nga nagaagi sa dako nga buho sang pader nga gin-guba.

15 Puwerte ang akon kahadlok, kag nadula ang akon dungog kag manggad pareho sa panganod nga ginpalid sang mabaskog nga hangin.

16 “Kag karon daw sa mapatay na ako; wala untat ang akon pag-antos.

17 Kon gab-i nagangutngot ang akon mga tul-an; ang kasakit nga akon ginabatyag wala na-gauntat.

18 Sa puwerte nga kusog sang Dios, ginliab niya ako.

Gin-uyatan niya ako sa kuwelyo

19 kag ginhaboy sa lunang.

Daw pareho na lang ako sa yab-ok kag abo.

20 “Nagapanawag ako sa imo, *O Dios*, pero wala ka nagasabat.

Nagatindog ako sa imo presensya, pero ginat-ulok mo lang ako.

21 Nangin mapintas ka sa akon.

Gin-gamit mo ang imo puwerte nga gahom sa pagpaantos sa akon.

22 Daw pareho lang nga ginapapalid mo ako sa hangin kag ginapabulubaliskad sa bagyo.

23 Nahibaluan ko nga ginadala mo ako sa lugar sang mga patay,

sa lugar nga gintalana mo nga kadtuan sang tanan nga tawo.

24 “Wala gid ako sing may ginhalitan nga tawo nga nagaantos kag nagapakitluoy tungod sa kalisod.

25 Naghibi gani ako sa mga tawo nga nalisdan. Naluoy gid ako sa *mga* imol.

26 Pero sang naglaom ako nga himuan ako sang maayo, malain ang ginhimo sa akon. Nagpangita ako sang kasanag, pero kadulom ang nag-abot sa akon.

27 Wala untat ang kasakit sang akon balatyagon. Adlaw-adlaw nagaabot ang pag-antos sa akon.

28 Nag-ilitom ang akon panit indi tungod sa kainit sang adlaw *kundi sa balatian*. Nagatindog ako sa komunidad kag nagapan-gayo sang bulig.

29 Ang akon tingog daw pareho sa uwang sang talunon nga ido ukon huni sang bukaw.

30 Nag-itom ang akon panit kag nagkalahulog ang kugan.

Puwerte gid ang akon hilanat.

31 Nangin masubo ang sunata sang akon arpa kag plawta.

31

1 “Nagpromisa ako sa akon kaugalingon nga indi gid magtulok nga may kailigbon sa mga dalaga.

² Kay ano nga balos ang ihatag sang Makagagahom nga Dios sa langit sa ginahimo sang tawo?

³ Indi bala kalaglagan kag kahalitan para sa mga nagahimo sang kalautan?

⁴ Nahibaluan sang Dios ang tanan ko nga ginahimo.

⁵ “Kon nagabinutig ako kag nagapangdaya,

⁶ kabay pa nga hukman ako sang Dios.

Kay siya ang nakahibalo kon nakasala ako.

⁷ Kon wala ako magsunod sa husto nga dalan kag ginsunod ko ang kailigbon sang akon mga mata,

kag gindagtaan ko ang akon kaugalingon,

⁸ kabay pa nga magkalapierdi ang akon mga tanom ukon kaunon ini sang iban.

⁹ “Kon naganyat ako sang babayi

ukon nagapangaluyag ako sa asawa sang akon tupad-balay,

¹⁰ kabay pa nga kuhaon ukon huliran sang iban nga lalaki ang akon asawa.

¹¹ Kay ang pagpanginbabayi makahuluya nga sala,

kag dapat gid nga silutan ang nagahimo sina.

¹² Pareho ini sa makahalalit nga kalayo

nga makalaglag sang tanan ko nga pagkabutang.

¹³ “Kon ginbaliwala ko ang kinamatarong sang akon mga suluguon sang magreklamo sila sa akon,

- ¹⁴ ano ang himuon ko kon hukman ako sang Dios?
Ano ang isabat ko kon usisaon niya ako?
- ¹⁵ Indi bala nga ang Dios nga naghimo sa akon amo man ang naghimo sa akon mga suluguon?
- ¹⁶ “Kon wala ako nagbulig sa mga imol kag sa mga balo nga babayi nga nalisdan,
¹⁷ kag *kon* gindalukan ko sang pagkaon ang mga ilo,
kabay pa nga silutan ako sang Dios.
- ¹⁸ Pero halin pa sang bataon ako ginaatipan ko na ang mga ilo;
sa bilog ko nga kabuhi wala ako nagpabaya sa mga balo nga babayi.
- ¹⁹ Kon may makita ako nga tawo nga nagaantos sa katugnaw tungod nga kulang siya sang bayo,
²⁰ ginahatagan ko siya sang bayo nga pangtug-naw
nga hinimo halin sa bulbol sang akon mga karnero.
Dayon nagapasalamat siya sa akon sing tinagipusuon.
- ²¹ Kon ginsakit ko sang akon kamot ang ilo,
tungod kay nahibalan ko nga may impluwensya ako sa korte,
²² kabay pa nga mautod ang akon butkon.
- ²³ Indi ko mahimo ina nga mga butang kay nahadlok ako sa silot kag sa gahom* sang Dios.

* **31:23** *gahom*: ukon, pagkahalangdon

- 24 “Wala ako nagsalig sa akon manggad
ukon naghunahuna nga makahatag ini sa
akon sang seguridad.
- 25 Wala ako nagpabugal sa akon madamo nga
maggad
kag sa tanan nga pagkabutang nga naangkon
ko.
- 26 Wala ako nagsimba sa adlaw nga nagasilak sing
masanag,
ukon sa bulan nga nagalakat sing matahom.
- 27 Wala man naganyat sing sekreto ang akon tagi-
pusuon sa pagsimba sini.
- 28 Kon matuod nga ginhimo ko ini nga mga sala
dapat ako silutan,
kay nagluib ako sa Dios nga ara sa langit.
- 29 “Wala ako nagkalipay sang nalaglag ang akon
mga kaaway
ukon sang nag-abot sa ila ang kalisod.
- 30 Wala ako nagpakasala paagi sa pagpakamalaot
sa ila.
- 31 Nahibaluan sang akon panimalay nga gin-
pakaon ko sing maayo ang mga nagbisita sa
akon.
- 32 Wala ko ginpabay-an nga magtulog ang mga
pangayaw bisan diin
kay permi bukas ang akon puwertahan para
sa ila.
- 33 Wala ko gintago ang akon mga sala pareho sang
ginahimo sang iban.
- 34 Wala ako naghipos-hipos lang
ukon nagpakuribong tungod sa kahadlok kon
ano ang isiling sang mga tawo.

- 35 “Kon may magpamati lang kuntani sa akon!
Karon, handa ako sa pagpirma sa pagpa-
matuod nga wala ako sing sala.
Kon may iakusar ang Makagagahom *nga Dios* sa
akon,
ginapangabay ko siya nga ihambal niya sa
akon, kon indi gani isulat niya.
- 36 Kay ikabit ko ini sa akon abaga
ukon ibutang sa akon ulo nga daw sa korona
*sa pagpakita nga handa ako sa pag-atubang
sini.*
- 37 Sugiran ko ang Dios sang tanan ko nga gi-
nahimo.
Magaatubang ako sa iya pareho sa pangulo
nga wala nahuya.
- 38 “Kon ginaabusuhan ko ang akon duta
ukon ginkawat ko ini sa iban,[†]
- 39 ukon ginpalain ko ang buot sang mga nagaobra
sa akon duta
tungod nga ginkuha ko ang mga patubas nga
wala sila pagbayari,
- 40 kabay pa nga magtubo sa akon duta ang
tunukon nga mga kahoy-kahoy
kag ang mga hilaon sa baylo sang trigo kag
barley.”
- Diri natapos ang hambal ni Job.

32

Si Elihu

[†] **31:38** sa literal, *Kon nagareklamo ang akon duta kontra sa akon
kag ang gin-arado nga duta basa sang luha.*

¹ Sang ulihi nag-untat man sa pagsabat kay Job ang tatlo niya ka abyan, tungod kay nag-insister gid si Job nga wala siya sing sala.

² Karon, may isa ka tawo didto nga ang iya ngalan si Elihu. Anak siya ni Barakel nga taga-Buz nga kaliwat sang pamilya ni Ram. Naakig gid siya kay Job kay wala ginabasol ni Job ang iya kaugalingon kundi ang Dios.

³ Naakig man siya sa tatlo ka abyan ni Job kay indi nila mapamatud-an nga nakasala si Job kag nagaguwa nga ang Dios amo ang may sala.*

⁴ Ginhulat ni Elihu nga makatapos sila tanan sa paghambal antes siya maghambal kay Job, tungod kay mas magulang sila sang sa iya.

⁵ Pero sang makita niya nga ang tatlo wala na sing ihambal, nangakig gid siya.

⁶ Gani nagsiling siya, “Bata pa ako kag kamo tigulang na, gani natahap ako maghambal. Wala ako nangahas sa paghambal sa inyo sang akon nahibaluan.

⁷ Naghunahuna ako nga kamo ang dapat magtudlo, kay mga tigulang na kamo kag madamo ang inyo nahibaluan.

⁸ Pero ang matuod, ang espiritu sang Makagagahom nga Dios nga ara sa tawo amo ang nagahatag sa iya sang pag-intiendi.

⁹ Ang pagkatigulang indi garantiya nga ang isa ka tawo maalam kag nakahibalo kon ano ang husto.

¹⁰ Gani magpamati kamo sa akon. Magahambal man ako sang akon nahibaluan.

* **32:3** *kay indi...may sala:* ukon, *kay indi sila makasabat kay Job pero gin-akusar nila siya nga nakasala.*

¹¹ Naghulat ako samtang nagahunahuna kamo kon ano ang inyo nagakadapat nga ihambal. Nagpamati ako sang inyo mga rason.

¹² Ginpamatian ko gid kamo sing maayo, pero wala gid sing isa sa inyo nga nakapamatuod nga nakasala si Job; wala gid kamo makasabat sa iya mga rason.

¹³ Indi kamo magsiling, ‘Nasapwan namon nga mas maalam siya. Pabay-i nga ang Dios ang magsabat sa iya kag indi ang tawo.’

¹⁴ Kon ako ang ginabais ni Job, indi ko siya pagsabton pareho sang inyo panabat.

¹⁵ Karon naurungan kamo kag wala na sang isabat.

¹⁶ Kinahanglan pa bala nga maghulat ako, karon nga naghipos na kamo kag wala na sing isabat?

¹⁷ May ihambal man ako; isugid ko man ang akon nahibaluan.

¹⁸ Kay madamo ako sang inughambal, kag daw indi ko na gid ini mapunggan.

¹⁹ Pareho ako sa bag-o nga panit nga suludlan sang bino nga daw mabusdik tungod nga indi makasungaw ang bino.

²⁰ Kinahanglan nga maghambal gid ako para maumpawan ako.

²¹ Wala ako sing may apinan ukon dayaw-dayawon.

²² Indi ako kahibalo magdayaw-dayaw. Kon himuon ko ini, silutan ako gilayon sang *Dios nga* naghimo sa akon.

33

¹“Karon, Job, pamatii sing maayo ang tanan nga ihambal ko sa imo.

²Handa na gid ako sa paghambal kag ara na sa punta sang akon dila ang akon inughambal.

³Magahambal ako halin sa akon matarong nga tagipusuon. Ihambal ko sing sinsero ang akon nahibaluan.

⁴Ang espiritu sang Makagagahom nga Dios amo ang naghimo sa akon kag naghatag sa akon sang kabuhi.

⁵Sabta ako, kon mahimo mo. Ihanda ang imo mga rason kag atubanga ako.

⁶Pareho lang ako sa imo sa atubangan sang Dios. Ginporma man ako halin sa duta.

⁷Gani indi ka magkahadlok sa akon ukon maghunahuna nga daog-daigon ko ikaw.

⁸“Nabatian ko gid ang mga ginpanghambal mo. Nagsiling ka,

⁹‘Wala ako sing sala; matinlo ako kag inosente.

¹⁰Pero ginapangitaan sang Dios sang rason nga iya ako paantuson. Ginakabig niya ako nga iya kaaway.

¹¹Ginakadenahan niya ang akon mga tiil; ginabantayan niya ang tanan ko nga ginahimo.’

¹²“Pero *Job*, sala ka gid sa imo ginsiling. Indi bala nga ang Dios labaw sang sa tawo?

¹³Ti, ngaa ginaakusar mo siya nga wala niya ginasabat ang reklamo sang tawo?

¹⁴Ang matuod, nagahambal permi* ang Dios, pero wala lang ini matalupangdan sang tawo.

* **33:14** *permi*: ukon, sa nagkalain-lain nga paagi

¹⁵ *Nagahambal siya* paagi sa damgo samtang nagakatulog sing mahamuok ang tawo kon gab-i.

¹⁶ Nagahutik siya sa ila dulunggan sa pagpaandam sa ila, kag ini nakapahadlok sa ila.

¹⁷ *Ginahimo niya ini* para mag-untat ang tawo sa pagpakasala kag pagpabugal,

¹⁸ kag para maluwas siya sa kamatayon.

¹⁹ Kon kaisa ginadisiplina sang Dios ang tawo paagi sa balatian nga nagapaantos sa iya pareho sa sige-sige nga palanakit sang tul-an,

²⁰ nga nagapadula sang iya gana sa pagkaon bisan sa pinakamanamit nga pagkaon.

²¹ Naganiwang siya, kag nagaguluwa na ang iya mga tul-an.

²² Dali na lang siya mapatay kag magkadto sa lugar sang mga patay.

²³ “Pero kon may isa lang sa linibo nga mga anghel nga magpatunga sa iya *kag sa Dios*, kag magpadumdom sa iya kon ano ang husto nga dapat niya himuon,[†]

²⁴ kaluoyan siya sang Dios.[‡] Magasiling ang Dios, ‘Luwasa siya sa kamatayon. Nakakita ako sang inugtubos sa iya.’

²⁵ Dayon magabalik ang maayo niya nga lawas. Magabakod siya liwat pareho sang pamatan-on pa siya.

²⁶ Kon magpangamuyo siya sa Dios sabton niya siya. Batunon siya sang Dios sing malipayon, kag ibalik sang Dios sa iya ang iya matarong nga pagkabuhi.

[†] **33:23** *magpadumdom...himuon:* ukon, magsugid nga matarong siya [‡] **33:24** *Dios:* ukon, anghel

²⁷ Dayon magasugid siya sa mga tawo, ‘Nakasala ako, kag naghimo sang indi husto, pero wala ko mabaton ang silot nga bagay kuntani sa akon.

²⁸ Ginluwas niya ako sa kamatayon, kag pa-dayon ako nga magkabuhi.’

²⁹ “Huo, permi ini ginahimo sang Dios sa tawo.

³⁰ Ginaluwas niya ang tawo sa kamatayon para mabuhi siya.

³¹ Job, pamatii ako sing maayo. Maghipos ka lang, kag pabay-i ako sa paghambal.

³² Kon may inughambal ka gid man, maghambal ka, kay gusto ko mahibalan kon matuod nga wala ka sing sala.

³³ Pero kon wala ka sing inughambal, maghipos ka kag magpamati sa akon kaalam.”

34

¹ Dayon nagsiling si Elihu,

² “Kamo nga nagasiling nga maalamon kamo kag madamo sang nahibalan, pamatii ninyo ako sing maayo.

³ Kay subong nga ang dila makahibalo kon ano ang manamit kag ang indi manamit nga pagkaon, ang dulungan makahibalo man kon ano ang husto ukon indi husto nga mga pulong.

⁴ Gani hibaluon ta kon ano ang husto; tun-an ta kon ano ang maayo.

⁵ Kay nagsiling si Job, ‘Inosente ako pero wala ako ginhatagan sang Dios sang hustisya.

⁶ Bisan matarong ako, ginakabig ako nga butigon. Bisan wala ako sing sala nga nahimo, ginhatagan niya ako sang balatian nga wala sing kaayuhan.’

⁷ “Wala sing tawo nga pareho kay Job nga gin-
auhaw sa pagpang-insulto.

⁸ Nanamian siya mag-upod sa malain kag
makasasala nga mga tawo.

⁹ Kay nagasiling siya, ‘Wala sing makuha ang
tawo kon magtinguha siya sa paglipay sa Dios.’

¹⁰ Gani magpamati kamo sa akon, kamo nga
nagasiling nga nakaintiendi kamo. Ang Makaga-
gahom nga Dios wala nagahimo sing malain.

¹¹ Ginabalusan niya ang tawo suno sa iya bin-
uhatan; ginatratar niya siya suno sa nagakabagay
sa iya pamatasan.

¹² Imposible nga maghimo ang Makagagahom
nga Dios sing malain. Indi niya mahimo nga
tikuon ang hustisya.

¹³ May nagsugo bala sa iya sa pagdumala sa
bilog nga kalibutan? *Siyempre wala!*

¹⁴ Kon pagbuot sang Dios nga kuhaon ang gin-
hawa nga ginhatag niya sa tawo,

¹⁵ magakalamatay ang tanan nga tawo kag mag-
abalik sa duta.

¹⁶ “Kon may pag-intiendi ka, *Job*, pamatii ining
akon ihambal:

¹⁷ Makadumala bala ang Dios kon indi niya
gusto ang hustisya? Ti, ngaa ginapakalain mo ang
matarong kag gamhanan nga Dios?

¹⁸ Indi bala nga kon malain kag wala sing pulos
ang mga hari kag mga opisyal ginasabdong niya
sila?

¹⁹ Wala siya sing may ginapasulabi sa mga pan-
gulo, kag wala niya ginapaboran ang mga mang-
garanon sa mga imol, kay sila tanan pareho niya
nga ginhimo.

²⁰ Bisan ang gamhanan nga mga tawo mapatay gulpi sa kagab-ihon, nga wala sing may nagtandog sa ila.

²¹ Ginabantayan gid sang Dios ang tanan nga ginahimo sang tawo.

²² Wala gid sing madulom nga lugar nga sa diin makapanago ang mga malain.

²³ Indi na kinahanglan nga tawgon pa sang Dios ang tawo nga magkadto sa iya atubangan para usisaon kag hukman.

²⁴ Indi na kinahanglan nga mag-imbistigar pa siya kon pahalinon na niya ang gamhanan nga mga tawo sa ila posisyon kag buslan sang iban.

²⁵ Tungod nga nahibaluan niya ang ila ginahimo, ginakuhaan niya sila sang gahom kag ginalaglag *bisan* sa kagab-ihon.

²⁶ Ginasilutan niya sila sa atubangan sang mga tawo tungod sang ila kalautan.

²⁷ Ginahimo niya ini tungod kay nag-untat sila sa pagsunod sa iya, kag wala nila ginasapak ang iya mga pamaagi.

²⁸ Ginadaogdaog nila ang mga imol, kag nabatian sang Dios ang ila sini pagpangayo sang bulig.

²⁹ Pero bisan maghipos kag magpanago ang Dios, wala sing may makasiling nga indi husto ang ginahimo niya. Pero ang matuod, nagabantay ang Dios sa mga tawo kag sa mga nasyon,

³⁰ para matapna niya ang pagdumala sang indi diosnon nga mga tawo nga makahalit sa katawhan.

³¹ “*Job*, ngaa indi ka magpalapit sa Dios kag magsiling, ‘Nakasala ako, pero indi na ako magpakasala pa’

³² ukon ‘Ipahayag sa akon ang akon sala. Kon nakasala ako, indi ko na ini paghimuon liwat.’

³³ Paano sabton sang Dios ang imo ginapangabay kon indi ka maghinulsol? Ara sa imo ang desisyon, indi sa akon. Gani sugiri ako kon ano ang masiling mo.

³⁴ Ang mga tawo nga maalamon kag may pag-intiendi, nga nagapamati sa akon,

³⁵ makasiling man nga ang imo ginahambal, Job, wala sing kaalam kag wala sing pulos.

³⁶ Dapat tilawan ka gid man sing tudo tungod nga nagahambal ka pareho sa malain nga tawo.

³⁷ Gindugangan mo pa ang imo sala paagi sa pagrebelde sa Dios. Ginayaguta kag ginainsulto mo ang Dios sa amon atubangan.”

35

¹ Dayon nagsiling pa gid si Elihu,

² “Nagahunahuna ka bala nga husto ikaw sa imo pagsiling nga wala ka sing sala sa atubangan sang Dios?

³ Pero nagapamangkot ka man, ‘Ano ang makuha ko kon indi ako magpakasala?’

⁴ “Sabton ko ikaw kag ang imo mga abyan.

⁵ Tangla sa langit kag tan-awa sing maayo kon daw ano kataas ang mga panganod.

⁶ Kon nakasala ka, indi ina makaapekto sa Dios, bisan sige-sige pa ang imo pagpakasala.

⁷ Kag kon matarong ka, ano nga kaayuhan ang mahatag mo sa Dios?

⁸ Ang maapektuhan lang sang imo maayo ukon malain nga ginahimo amo ang imo isigkatawo.

⁹ “Ang mga ginadaogdaog nagapangayo sang bulig nga luwason sila sa kamot sang gamhanan nga mga tawo.

¹⁰ Pero wala sila nagapanawag sa Dios nga naghimo sa ila kag nagahatag sa ila sang kusog sa tion sang kalisod.*

¹¹ *Wala sila nagadangop sa Dios* nga naghimo sa ila nga mas maalam sang sa mga sapat kag mga pispis.

¹² Kag kon magpanawag gid man sila, wala sila ginasabat sang Dios tungod mga bugalon sila kag malain nga mga tawo.

¹³ Huo, wala ginapamatian sang Makagagahom nga Dios ang ila pagpangayo sang bulig nga wala sing pulos.

¹⁴ Labi na gid nga indi niya pagpamatian ang imo pagpanawag, *Job*, kon magsiling ka nga wala mo makita ang iya pagbulig sa imo kaso nga gindala sa iya kag sagi ka lang hulat sa iya.

¹⁵ Nagasiling ka pa nga wala nagasilot ang Dios bisan akig na siya, kag wala gid niya ginasapak ang kalautan nga ginahimo sang tawo.

¹⁶ *Job*, wala sing pulos ang imo mga ginapanghambal. Maathag *gid* nga wala ka kahibalo kon ano ang imo mga ginapanghambal.”

36

¹ Nagpadayon pa gid si Elihu sa paghambal:

² “Agwantaha pa ako sing makadali, kay may ara pa ako nga inughambal sa pagdependa sa Dios.

* **35:10** kusog sa tion sang kalisod: sa literal, kanta sa kagab-ihon

³ Madamo ako sang nahibaluan kag pamatud-an ko sa imo nga ang *Dios nga* nagtuga sa akon husto.

⁴ Ginasiguro ko sa imo nga wala ako nagabutig, kay ako nga imo ginaatubang maalam gid.

⁵ “Gamhanan gid ang Dios, pero wala siya sing may ginainsulto. Nahibaluan niya ang tanan nga butang.

⁶ Wala niya ginatugutan nga magkabuhi ang malain, kag ginahatagan niya sang hustisya ang ginadaogdaog nga mga imol.

⁷ Wala niya ginapabay-an ang mga matarong. Ginapadunggan niya sila upod sa mga hari hasta san-o.

⁸ Pero kon ginapabudlayan sila, nga daw sa ginakadenahan,

⁹ ginapahayag sang Dios ang sala nga ginhimo nila nga may pagpabugal.

¹⁰ Ginapapamati niya sila sa iya nga pagpaandam, kag ginasugo niya sila nga magbiya sa ila kalautan.

¹¹ Kon magtuman sila kag mag-alagad sa iya, magakabuhi sila nga mainuswagon kag malipayon sa bilog nila nga kabuhi.

¹² Pero kon indi sila magtuman, mapatay sila sa inaway nga kulang sing pag-intiendi.

¹³ Ang mga indi diosnon nagasupot sang kaakig sa ila tagipusuon, kag bisan ginasilutan sila sang Dios, wala sila nagapangayo sang bulig sa iya.

¹⁴ Nagakalamatay sila sa kahuy-anan* nga bataon pa.

* **36:14** sa *kahuy-anan*: sa literal, upod sa mga lalaki nga nagabali-gya sang ila lawas sa mga templo

¹⁵ Pero paagi sa mga pag-antos, ginatudluan sang Dios ang mga tawo. Nakatuon sila nga mag-pamati sa iya paagi sa mga kasakit.

¹⁶ “Ginalikaw ka sang Dios sa katalagman kag ginhatagan sang kahilwayan kag kabuganaan, kag mapuno liwat sang manamit nga pagkaon ang imo lamisa.

¹⁷ Pero karon ginaagom mo ang silot nga nagak-abagay sa mga malain. Indi ka gid makalikaw sa hustisya.

¹⁸ Mag-andam ka nga indi ka maganyat sa manggad kag madala sa madamo nga kuwarta nga bilang lagay.

¹⁹ Makabulig bala ang imo manggad ukon ang imo ikasarang sa imo kalisod?

²⁰ Indi paghanduma ang kagab-ihon,[†] ang tion nga magakalaglag ang mga nasyon.

²¹ Mag-andam ka nga indi ka maghimo sang kalautan. Ginapaantos ka para makalikaw ka sa paghimo sini.

²² “Hunahunaa bala kon daw ano kagamhanan sang Dios. Wala sing manunudlo nga pareho sa iya.

²³ Wala sing may makatudlo sa iya kon ano ang iya himuon, kag wala sing may makasiling sa iya nga nakasala siya.

²⁴ Indi pagkalimti ang pagdayaw sa iya bin-uhatan pareho sang ginahimo sang iban sa ila nga pagkanta.

[†] **36:20** *kagab-ihon:* siguro ang buot silingon, *ang tion sang pagsilot sang Dios*

²⁵ Nakita sang tanan nga tawo ang iya bin-uhatan, pero sa malayo-layo.‡

²⁶ Gamhanan gid ang Dios, kag indi ta gid matungkad ang iya pagkagamhanan kag indi maisip kon pila na ang iya edad.

²⁷ Ang Dios amo ang nagapasaka sang tubig halin sa duta kag ginahimo niya dayon ini nga ulan.

²⁸ Nagabubo ang ulan halin sa mga panganod para sa mga tawo.

²⁹ Wala sing may nakahibalo kon paano nagalapta ang *mga* panganod, kag kon paano nagadaguob ang langit nga sa diin nagaestar ang Dios.

³⁰ Tan-awa kon paano niya ginapakilat sa iya palibot, kag kon paano ini nagakirab hasta sa punta sang dagat.

³¹ Paagi sining *gahom sang Dios*, ginadumalahan niya ang mga nasyon kag ginahatagan sang bugana nga pagkaon *ang mga tawo*.

³² Ginauyatan niya ang kilat kag ginasugo ini sa pag-igo sang iya iliguon.

³³ Ang daguob nagapahibalo sang manug-abot nga bagyo, kag bisan ang mga baka nakahibalo nga may bagyo nga manug-abot.

37

¹ “Nagakubakuba ang akon dughan tungod sa sina *nga bagyo*.

² Pamatii ninyo ang tingog sang Dios nga nagadaguhob.

‡ **36:25** sa *malayo-layo*: *Siguro ang buot silingon nga indi nila tuman nga natungkad ukon naintiendihan.*

³ Ginpakilat niya sa kalangitan hasta sa pinakamalayo nga parte sang kalibutan.

⁴ Dayon mabatian ang daguhob sang iya maku-sog nga tingog. Wala niya ginapunggan ang pagdaguhob sang iya tingog.

⁵ Makatilingala gid ang nagadaguhob nga tingog sang Dios. Nagahimo siya sang makatilingala nga mga butang nga indi ta matungkad.

⁶ Ginamanduan niya ang snow nga magtupa sa duta kag ang ulan nga mag-ulan sing mabaskog,

⁷ para makapahuway ang mga tawo sa ila obra kag makapamalandong sa mga ginahimo sang Dios.

⁸ Ang mga sapat nagapanago sa ila palanaguan kag nagapabilin sila didto sa *panahon sang bagyo*.

⁹ Ang bagyo kag ang matugnaw nga hangin nagahalin sa ila sini talaguan.

¹⁰ Sa ginhawa sang Dios nagaporma ang yelo;* nangin yelo ang malapad nga tubig.

¹¹ Ginapuno niya sang tubig ang mga panganod, kag ginapakilat ini.

¹² Nagalibot-libot ang mga panganod sa bilog nga kalibutan suno sa mando sang Dios.

¹³ Nagapadala ang Dios sang mabaskog nga ulan sa paghatag sang tubig sa duta, ukon sa pagdisiplina sa tawo, ukon sa pagpakita sang iya gugma.

¹⁴ “Pamatii ini, Job, kag pamalandungi ang makatilingala nga mga butang nga ginahimo sang Dios.

¹⁵ Nakahibalo ka bala kon paano ginakontrolar sang Dios ang mga panganod kag kon paano niya

* **37:10** *yelo*: ang buot silingon diri, *ice*

ginapakirab ang kilat?

¹⁶ Nakahibalo ka bala kon paano nagalutaw-lutaw ang mga panganod sa ibabaw? Buhat ini sang makatilingala nga Dios nga ang iya kaalam wala sing limitasyon.

¹⁷ Ikaw nga nagapalamalhas tungod sa mainit nga hangin halin sa south,

¹⁸ makabulig ka bala sa Dios sa paghumlad sang panganod kag himuon ini nga matig-a pareho sa espiho nga saway?†

¹⁹ *Kon maalamon ka*, sugiri kami kon ano ang dapat namon isiling sa Dios. Indi kami kahibalo kon paano namon ihambal ang amon rason kay nadulman ang amon panghunahuna.

²⁰ Indi ako magsiling sa Dios nga magpakigbais ako sa iya, kay basi laglagon niya ako.

²¹ Wala sing tawo nga makatulok sa adlaw kay nagasilak ini sing masanag sa kalangitan kon mahawanan sang hangin ang mga panganod.

²² Halin sa north nagaguwa ang Dios nga nagabadlak pareho sa bulawan kag ang iya kasilaw makatilingala.

²³ Indi ta matungkad ang Makagagahom *nga Dios* nga labaw sa tanan. Matarong gid siya kag wala nagapamigos,

²⁴ gani ginatahod siya sang mga tawo. Wala niya ginasapak ang mga tawo nga nagakabig sang ila kaugalingon nga mga maalam.”

38

† **37:18** *panganod...saway*: Siguro ang buot silingon diri nga ang panganod makabulig bilang proteksyon sa mainit nga hangin.

Naghambal ang Dios

¹ Dayon nagsabat ang GINOO kay Job halin sa buhawi,

² “Sin-o ka nga magpangduhaduha sang akon kaalam? Ang imo mga ginapanghambal nagapakita lang nga wala ka sing may nahibaluan.

³ *Karon*, ihanda ang imo kaugalingon, kag sabta ang akon mga pamangkot.

⁴ Sa diin ka bala sang ginhimo ko ang pundasyon sang kalibutan? Sugiri ako kon may nahibaluan ka.

⁵ Nakahibalo ka bala kon sin-o ang nagbuot sang kadakuon sang sini nga pundasyon ukon ang nagtakos sini? Nakahibalo ka man bala!

⁶ Ano bala ang nagasuportar sa pundasyon sang kalibutan? Kag sin-o ang nagbutang sang sini nga pundasyon

⁷ samtang nagakinanta sing tingob ang mga bituon sa kaagahon kag nagahinugyaw sa kalipay ang tanan nga anghel?*

⁸ Sin-o bala ang nagpat-od sang dulunan sang dagat sang magsagawak ini halin sa kadadalman?

⁹ Ako ang nagtabon sa dagat sang mga panganod kag sang kadulom.

¹⁰ Ginbutangan ko sang dulunan ang dagat; daw pareho lang nga ginsiradhan ko ini kag gintrangkahan.

¹¹ Ginsilingan ko *ang dagat*, ‘Hasta ka lang diri kag indi ka na maglapaw pa; hasta lang diri ang imo dalagko nga mga balod.’

* **38:7** *tanang nga anghel*: sa literal, *tanang nga anak sang Dios*

¹² “*Job*, sa bilog mo nga kabuhi, nakasugo ka bala sa adlaw nga magbutlak sa kaagahon,

¹³ para ang kasanag sini magasilak sa bilog nga kalibutan kag magapauntat sa kalautan nga ginahimo sa kagab-ihon?

¹⁴ Tungod sa kasanag sini, ang kalibutan maathag pareho sa marka sang selyo ukon sang pinil-an sang bayo.

¹⁵ Ang kasanag nagadisturbo sa mga malain, kay indi sila makahalit sa iban.

¹⁶ “Nakakadto ka na bala sa mga tuburan sa kadadalman sang dagat ukon sa pinakamadalom nga parte sang dagat?

¹⁷ Napakita na bala sa imo ang mga puwertahan pakadto sa madulom nga lugar sang mga patay?

¹⁸ Nakahibalo ka bala kon daw ano kadako sang kalibutan? Sugiri ako kon nahibaluan mo ini tanan!

¹⁹ Nakahibalo ka bala kon sa diin nagahalin ang kasanag ukon ang kadulom?

²⁰ Kag mapabalik mo bala sila sa ila ginhalinan?

²¹ Nakahibalo ka man bala! Kay natawo ka man bala sang una pa kag dugay ka na sa kalibutan!

²² “Nakakadto ka na bala sa lugar nga ginahalin sang snow ukon ulan nga yelo?

²³ Ini nga mga yelo ginatigana ko para sa tion sang kagamo kag sa tion sang inaway.

²⁴ Nakahibalo ka bala kon diin ang alagyan pakadto sa lugar nga ginahalin sang kilat[†] ukon sa lugar nga ginahalin sang hangin nga halin sa east?

[†] **38:24** kilat: ukon, kasanag

²⁵ Sin-o bala ang naghimo sang alagyan sang ulan kag sang bagyo?

²⁶ Sin-o bala ang nagapadala sang ulan sa desierto, sa lugar nga wala sing may nagaestar nga tawo?

²⁷ Sin-o bala ang nagapadala sang ulan sa kamingawan para magtubo ang mga hilamon?

²⁸ Sin-o bala ang ginhalinan[‡] sang ulan, sang tun-og,

²⁹ kag sang yelo nga halin sa langit?

³⁰ Nagayelo ang tubig pareho katig-a sang bato, pati ang ibabaw nga parte sang dagat.

³¹ Mahigot mo bala ukon mahubad ang *grupo sang mga bituon nga ginatawag* Pleades kag Orion?

³² Matuytuyan mo bala ang mga bituon sa pagguwa sa ila husto nga tion? Matuytuyan mo man bala ang *grupo sang mga bituon nga ginatawag* Dako kag Gamay nga mga Bear?

³³ Nahibaluan mo bala ang mga sistema nga nagagahom sa kalangitan? Maplastar mo bala ina nga mga sistema diri sa kalibutan?[§]

³⁴ Makamando ka bala sa mga panganod nga paulanan ka sing madamol?

³⁵ Makasugo ka bala sa kilat sa pagkirab? Mapatuman mo bala ini sa imo?

³⁶ Sin-o ang nagahatag sang kaalam kag pagintiendi sa tawo?*

³⁷ Sin-o bala ang maalam nga makaisip sang mga panganod? Sin-o bala ang makaula sang

[‡] **38:28** *ginhalinan*: sa literal, *amay* **§ 38:33** *sistema...kalangitan*:

Ang buot silingon sini mga laws of nature. * **38:36** Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sa sini nga bersikulo.

tubig halin sa langit

³⁸ nga makapabilog sang yab-ok?

³⁹ “Ikaw bala ang nagapangita sang kalan-on sang mga leon kag nagabusog sa ila

⁴⁰ samtang nagapahuway sila sa ila mga palanaguan ukon sa mga kahoy-kahoy?

⁴¹ Sin-o bala ang nagapakaon sa mga uwak kon ginagutom sila kag kon ang ila mga buto mangayo sang pagkaon sa akon?

39

¹ “Nakahibalo ka bala kon san-o nagabata ang talunon nga mga kanding? Nakabantay ka bala sang pagbata sang mga usa?

² Ginaisip mo bala ang mga binulan sang ila pagbusong hasta makabata sila? Kag nahibaluan mo bala kon san-o gid sila mabata?

³ Nagaluko sila kag nagapasakit hasta nga makabata.

⁴ Pagdako sang ila bata sa kamingawan, nagalakat ini kag wala na nagabalik.

⁵ Sin-o bala ang naghatag sang kahilwayan sa talunon nga donkey?

⁶ Ako ang naghatag sa iya sang kamingawan nga iya elistan; ginapaestar ko siya sa duta nga ginpabay-an na.

⁷ Nagapalayo siya sa magahod nga siyudad kag indi niya gusto nga antaon.

⁸ Nagalibot-libot siya sa kabukiran sa pagpangita sang iya mahalab.

⁹ “Mapaobra mo bala ang talunon nga baka? Magpabilin bala siya sa ginapakan-an mo sa iya kon gab-i?

¹⁰ Mahigtan mo bala siya kag mapaarado sa imo uma?

¹¹ Makasalig ka bala sa iya kusog para obrahon niya ang imo mabug-at nga ulobrahon?

¹² Makasalig ka bala sa iya nga tipunon niya kag hakuton ang imo patubas pakadto sa linasan?

¹³ “Katahom tulukon sang pakpak sang ostrich kon magkapay-kapay ini, pero indi ini makatupong sa katahom sang pakpak sang tula-bong.

¹⁴ Ginabayaan sang ostrich ang iya mga itlog sa duta para mainit-initan ini.

¹⁵ Wala siya nagakabalaka nga basi matapakan ini ukon matasak sang talunon nga sapat.

¹⁶ Mapintas siya sa iya mga piso, nga daw indi ini iya. Wala siya nagakabalaka kon ang iya pinangabudlayan mangin wala sing pulos.

¹⁷ Kay wala ko siya ginhatagan sang kaalam kag pag-intiendi.

¹⁸ Pero kon magdalagan na gani siya, ginakadlawan lang niya ang kabayo kag ang nagasakay sini.

¹⁹ “Ikaw bala, *Job*, ang nagahatag sang kusog sa kabayo? Ikaw bala ang naghatag sang bungay-bungay* sa iya liog?

²⁰ Ikaw bala ang nagapalumpat sa iya pareho sa apan kag nagapahadlok sa mga tawo sang iya pusnga?

²¹ Nagapangahig siya nga may kapagsik,† nga nagapabugal sang iya kusog. Dayon nagadalagan siya pakadto sa inaway.

* **39:19** *bungay-bungay*: sa English, *mane* † **39:21** *nga may kapagsik*: ukon, *sa may patag*

²² Wala siya sing may ginakahadlukan, kag wala siya nagapalagyo sa espada.‡

²³ Nagalinagatik kag nagabadlak ang mga armas sang nagasakay sa iya.

²⁴ Puwerte ang tap-ok sang yab-ok sa kadasig sang iya pagdalagan. Indi siya mapunggan kon magtunog na ang budyong.

²⁵ Nagahirihiri siya pagkabati niya sang tunog sang budyong. Makapanimaho siya sang inaway bisan malayo pa siya, kag mabatian niya ang mga sininggit sa inaway kag ang mga mando sang mga kumander.

²⁶ “Ikaw bala ang nagatudlo sa dapay sa paglupad kag sa pagkadto sa south?

²⁷ Ikaw bala ang nagamando sa agila sa paglupad kag sa paghimo sang iya pugad sa mataas nga lugar?

²⁸ Didto nagaestar ang agila sa pil-as; ang mataas nga mga bato amo ang iya palanaguan.

²⁹ Didto siya nagatan-aw sang iya mabiktima, kag makita niya ini bisan malayo siya.

³⁰ Kon may makita siya nga bangkay ginakadtuan niya, kag ang iya mga buto nagasuyop sang dugo sang sini nga bangkay.”

40

¹ Nagsiling pa gid ang GINOO kay Job,

² “Ako ang Dios nga Makagagahom. Pero nagapakigbais ka sa akon nga sala ako. Karon magsabat ka sa akon.”

³ Gani nagsabat si Job sa GINOO,

‡ 39:22 *espada*: ukon, *inaway*

⁴ “Indi ako takos *nga magsabat sa imo*. Ano ang isabat ko? Mahipos na lang ako.*

⁵ Madamo na ang akon ginhambal. Indi na ako magpadayon sa paghambal.”

⁶ Dayon nagsiling *liwat* ang GINOO kay Job halin sa buhawi,

⁷ “Ihanda ang imo kaugalingon, kag sabta ang akon mga pamangkot.

⁸ Gusto mo bala pamatud-an nga indi ako matarong para magaguwa nga ikaw ang matarong?

⁹ Gamhanan ka bala pareho sa akon? Makadaguhob bala ang imo tingog pareho sa akon?

¹⁰ Kon makahimo ka sina, ipakita ang imo pagkagamhanan, pagkahalangdon, kag pagkadungganon.

¹¹⁻¹² Ipakita ang puwerte mo nga kaakig sa mga bugalon paagi sa pagpaubos sa ila. Kag dugmuka ang mga malain sa ila ginatindugan.

¹³ Ilubong sila tanan sa duta, sa lugar sang mga patay.

¹⁴ Kon mahimo mo ina, ako mismo ang mag-dayaw sa imo, kag batunon ko nga may ikasarang ka sa pagluwas sang imo kaugalingon.

¹⁵ “Tan-awa bala ang sapat nga Behemot,† nga gintuga ko man pareho sa imo. Nagahalab lang siya sang hilamon pareho sa baka,

¹⁶ pero tama siya kakusog. Ang iya lawas puwerte kabakod.

* **40:4** *Mahipos na lang ako*: sa literal, *Tabunan ko na lang ang akon baba*. † **40:15** *Behemot*: posible, *hippopotamus* ukon *elepante*

¹⁷ Ang iya ikog pareho sa kahoy nga sedro, kag ang iya mga paa maskulado.

¹⁸ Ang iya mga tul-an pareho *kabakod* sang tubo nga saway ukon kabilya.

¹⁹ Makatilingala siya sa tanan ko nga tinuga, pero ako nga nagtuga sa iya makapierdi sa iya.

²⁰ Nagahalab siya sa mga kabukiran samtang nagahampang ang talunon nga mga sapat malapit sa iya.

²¹ Nagaluko siya sa puno sang tunukon nga mga tanom, nga natabunan sang matag-as nga mga hilamon.

²² Ang tunukon nga mga tanom kag ang iban pa nga mga tanom sa higad sang ililigan sang tubig nagahatag sa iya sang palasilungan.

²³ Wala siya nahadlok sa nagahuganas nga suba. Kalma lang siya bisan daw matabunan na siya sang tubig sang *Suba sang Jordan*.

²⁴ Sin-o bala ang makadakop sa iya paagi sa pagbulag sa iya? Sin-o bala ang makatuhog sang iya ilong paagi sa pagsiod sa iya?

41

¹ “*Job*, mabunit mo bala ang *dragon nga Leviatan*? Ukon mahigtan mo bala ang iya baba* sang kalat?

² Matuhog mo bala sang kalat ang iya ilong? Ukon makaw-itan mo bala sang taga ang iya sagang?

³ Magapakitluoy bala siya permi sa imo nga buyan mo siya? Ukon magapangabay bala siya sa imo nga kaluoyan mo siya?

* **41:1** *baba*: sa literal, *dila*

⁴ Magahimo bala siya sang kasugtanan sa imo nga magpaulipon siya sa imo sa bilog niya nga kabuhi?

⁵ Mahimo mo bala siya nga alaga pareho sa pispis ukon mahatag sa imo kabataan[†] nga babayi *para ila hampangan?*

⁶ Mabakal bala siya sang mga negosyante kag kihadkiharon para ibaligya?

⁷ Madutlan mo bala ang iya panit ukon ang iya ulo sang sibat?

⁸ Kon madakop mo siya, indi mo gid malipatan ang kabudlay sa pagdakop sa iya, kag indi mo na ini liwat paghimuon.

⁹ Wala sing pulos ang pagtinguha sa pagdakop sa iya. Pagkakita mo pa lang sa iya madulaan ka na sang kaisog.

¹⁰ Kon wala gani sing mangahas sa pagtublag sa iya, ti sin-o pa ayhan ang mangahas sa pagkontra sa akon?

¹¹ Sin-o ang makasiling nga may utang nga kabalasan ako sa iya? Ang tanan diri sa kalibutan akon.

¹² “Sugiran ko pa gid ikaw parte sa lawas sang Leviatan kag kon ano siya kagamhanan kag kaku-sog.

¹³ Sin-o bala ang makakakas sang iya panit ukon makadulot sini?

¹⁴ Sin-o bala ang makapanganga sa iya? Kay ang iya mga ngipon makahaladlok!

¹⁵ Ang iya likod daw sa may nagaraya nga mga taming nga nagatapikanay;

[†] **41:5** *kabataan*: ukon, *mga suluguon*

¹⁶⁻¹⁷ ang kada isa lapitanay gid nga bisan ang hangin indi makalusot, kag wala sing may makakakas sini.

¹⁸ Kon magpusnga siya nagakirab, kag ang iya mga mata nagasiga pareho sang sanag sang kaa-gahon.

¹⁹ Nagabuga siya sang kalayo,

²⁰ kag nagaguwa ang aso sa iya ilong pareho sang aso sa nagabukal nga kolon nga may nagad-abadaba nga gatong.

²¹ Ang iya ginhawa makapabaga sang uling, kay kalayo ang nagaguwa sa iya baba.

²² Makusog ang iya liog, kag ang makakita sa iya nahadlok gid.

²³ Bisan ang iya nagawilwig nga unod matibsol kag matig-a.

²⁴ Matig-a ang iya tagipusuon pareho sa galin-gan nga bato.

²⁵ Kon magbangon siya nagasalasala sa kahad-lok ang gamhanan nga mga tawo.‡

²⁶ Wala sing espada, bangkaw, pana ukon sibat nga makahalit sa iya.

²⁷ Para sa iya ang salsalon daw sa dagami *lang kahumok*, kag ang saway daw sa gabok nga kahoy.

²⁸ Kon panaon siya wala siya nagapalagyo. Ang mga bato nga ginalabyog sa iya daw upa lang para sa iya.

²⁹ Ang kahoy nga inugbakol daw dagami lang para sa iya. Kag ginakadlawan lang niya ang hagnos sang bangkaw nga ginahaboy sa iya.

³⁰ Ang iya tiyan may mga himbis nga matalom

‡ **41:25** *gamhanan nga mga tawo: ukon, mga dios*

nga daw sa buka nga botelya. Gani kon magkamang siya sa lunang, nagamarka ang iya inagyan nga daw sa inagyan sang tapi nga panglinas nga may mga ulounto.

³¹ Ginapaalimbukad niya ang dagat pareho sa nagaindakal nga tubig sa kolon ukon sang nagabukal nga lana sa kaldero.

³² Ang tubig nga iya maagyan nagabukal sing maputi, nga kon tan-awon daw maputi nga buhok.

³³ Wala sing pareho sa iya diri sa kalibutan. Isa siya ka tinuga nga wala sing kahadlok.

³⁴ Ginapakanubo niya ang tanan nga bugalon *nga mga sapat*. Ginaharian niya ang tanan nga matinaas-taason.”

42

¹ Dayon nagsabat si Job sa GINOO,

² “Nahibaluan ko nga mahimo mo ang bisan ano nga butang, kag wala sing may makapugong sa imo.

³ Ginpamangkot mo ako kon ngaa nagapangduhaduha ako sa imo kaalam nga wala man lang ako sing may nahibaluan. Matuod nga naghambal ako sang mga butang nga wala ko maintiendihan, mga butang nga indi ko matungkad.

⁴ Nagpakighambal ka mismo sa akon kag nagsiling ka nga magpamati ako sa imo kag sabton ko ang imo mga pamangkot.

⁵ Sadto anay nabatian ko lang sa iban ang parte sa imo, pero subong nakita ko mismo ikaw.

⁶ Gani nahuya ako sang tanan ko nga ginhambal parte sa imo, kag ginahinulsulan ko ini paagi sa

pagpungko sa yab-ok kag sa abo.”*

Ang Katapusan

⁷ Sa tapos mahambal sang GINOO kay Job ini nga mga butang, nagsiling siya kay Elifaz nga taga-Teman, “Naakig ako sa imo kag sa imo duha ka abyan, kay wala kamo maghambal sing husto parte sa akon pareho sang ginhimo ni Job nga akon alagad.

⁸ Gani karon magkuha kamo sang pito ka turo nga baka kag pito ka karnero nga lalaki kag magkadto kamo kay Job, kag ihalad ninyo ini bilang halad nga ginasunog para sa inyo kaugalingon. Magapangamuyo si Job para sa inyo kag sabton ko ang iya pangamuyo kag indi ko kamo pagsilutan sang nagakabagay sa inyo kabuangan. Wala kamo maghambal sing husto parte sa akon pareho sang ginhimo ni Job nga akon alagad.”

⁹ Gani ginhimo ni Elifaz nga taga-Teman, ni Bilad nga taga-Shua, kag ni Zofar nga taga-Naama ang ginsugo sang GINOO sa ila. Kag ginsabat sang GINOO ang pangamuyo ni Job.

¹⁰ Sa tapos pangamuyo ni Job sa iya mga abyan, ginpauswag siya liwat sang GINOO kag ginhatagan sing doble pa sang sa nabaton niya sang una.

¹¹ Dayon ang tanan niya nga utod kag ang tanan niya nga abyan sadto nagkadto sa iya balay kag nagkinaon upod sa iya. Ginlipay nila si Job tungod sa tanan nga kalisod nga ginhatag sang GINOO sa iya. Kag ang kada isa sa ila naghatag sa iya sang kuwarta kag bulawan nga singsing.

* **42:6** *ginahinulsulan ko...abo: ukon, ginahinulsulan ko ang pagpungko sa yab-ok kag sa abo*

¹² Gani ginpakamaayo sang GINOO ang ulihi nga parte sang kabuhi ni Job sobra pa sang sa una. Ginhatagan niya siya sang 14,000 ka karnero, 6,000 ka camel, 1,000 ka paris sang mga baka, kag 1,000 ka donkey nga babayi.

¹³ Ginhatagan man niya siya sang pito pa ka anak nga lalaki kag tatlo pa ka anak nga babayi.

¹⁴ Ang kamagulangan niya nga anak nga babayi amo si Jemima, sunod si Kezia kag dayon si Keren Hapuc.

¹⁵ Wala sing babayi nga pareho sa ila kaguwapa sa bilog nila nga lugar.[†] Kag ginhatagan sila ni Job sang palanublion pareho sa ila utod nga mga lalaki.

¹⁶ Halin sadto, nagkabuhi si Job sing 140 pa ka tuig, kag nakita pa niya ang iya mga kaliwat hasta sa ikaapat nga henerasyon.

¹⁷ Tigulang na gid siya sang mapatay siya.

[†] **42:15** *sa bilog nila nga lugar: ukon, sa bilog nga kalibutan*

**Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
Hiligaynon: Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
(Bible) for the Philippines**

copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 Biblica, Inc.

Language: Ilonggo

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Magamit sang tanan ini nga obra/translation paagi sa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Agod makita ang kopya sang ini nga license, bisitahi ang <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ukon magpadala sang sulat sa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ang Biblica® amo ang trademark nga rehistrado para sa Biblica, Inc., ang paggamit sang sini (Biblica®) nga trademark ginakinahanglan sang permiso halin sa Biblica, Inc. Suno sa polisiya nga ginbutyag didto sa CC BY-SA license, mahimo nga kopyahon kag idistribute ining orihinal nga obra/translation basta nga ipabilin ang trademark nga Biblica® suno sa orihinal sini nga pagkasulat. Kon yara ikaw nga ginbag-o ukon ginhimo nga modipikasyon sa sini nga kopya, kinahanglan ipahibalo kon ano ini kag butangan sang sini nga impormasyon: “Ang orihinal nga obra/translation iya sang Biblica Inc. magamit ini nga wala sing bayad, bisitahi lang ang www.biblica.com kag ang open.bible.”

Ang impormasyon bahin sa copyright kinahanglan makita sa Title ukon copyright page sang obra/translation. Amo ini ang dapat masulat:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Kon may yara ikaw nga ginbag-o sa kopya, kinahanglan nga mahibal-an ini paagi sa paggamit sang pareho gihapon nga license (CC BY-SA).

Kon kinahanglan nga ipahibalo mo sa Biblica Inc., ang imo ginhimo nga pagbag-o ukon modipikasyon sa sini nga kopya, palihog bisitahi kami sa <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

84488a6a-84c1-596e-af6b-5a0f432656b4